

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 20 peti 4. — Din. do 100 vrti 250 Din. večji inzerati peti vrsta 4. — Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.
„Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Rekonstrukcija vlade in četrta stranka

Vedno novi manevri g. Vukičevića. — Četrta stranka kot strahilo za radikalne in demokratske nezadovoljnije. — Skrivnostni politični obiski pri Aci Stanojeviću.

— Beograd, 3. decembra. Izjava, ki jo je podal demokratski poslanec g. Milan Grol o položaju prosvetnega ministra dr. Kumanudija, pri čemer je priznal, da obstojajo v demokratskem klubu tozadevno precejšnja nesoglasja. Je vzbudila v politični javnosti veliko pozornost, ki znova potrjuje, da se vrše za kulisami hude borbe tudi v demokratski, ne samo v radikalni stranki. Vedno boli se kaže, da je zašel g. Vukičević znova v tako mučno situacijo, da ne more niti izhoda.

Razširjajo se najrazličnejše kombinacije. Iz okolice g. Vukičevića se znova zadržuje da namerava g. Vukičević v najkrajšem času in to še pred pričetkom razprave o proračunu izvesti rekonstrukcijo vlade. V vlado naj bi stopili zastopniki pašičevcev in radikalnih centristov, ter najuglednejši davidovičevci. Na ta način upa g. Vukičević premostiti za enkrat neopasnejše ovire.

Se interesnejše pa so verzije, da skuša g. Vukičević znova sondirati teren za ustanovitev takozvane četrte stranke. Koliko je tem verzijam pripisovati resnosti, je danes še težko ugo-

toviti. Verjetno pa je, da imajo predvsem namen ustrašiti preveč agresivne nezadovoljnije v radikalnem klubu pa tudi davidovičevce, ki kažejo v zadnjem času vedno očitnejše svojo namero razbiti koalicijo z radikalni. Vsekakor pa so vzbudili včerašnji sestanki v Knaževcu na domu Ace Stanojevića splošno pozornost. G. Stanojevića so namreč posetili znani demokratski prvaki in zagovorniki koalicije z radikalni Dragiša Matejić, nadalje bivši predsednik radikalnega kluba Ilija Mihailović in Krsto Miletić. Zadržuje se, da so na nalogu g. Vukičevića skušali pridobiti g. Ace Stanojevića za to Vukičevićovo kombinacijo.

Te verzije in kombinacije beleži tudi današnje „Vreme“, ki dostavlja, da te vesti dovolj jasno dokazujejo, da je g. Vukičević znova v veliki zagati. Visti, ki jih vladni krogi na drugi strani razširjajo, češ, da v dozdni dobi v vladi ni pričakovati nikakih sprememb, in da vlada z izdelavo zakonov dokazuje svojo stabilnost, smatra „Vreme“ le za manevar, ki naj prikrije zadrego g. Vukičevića in njegove okolice.

Fuzija klerikalcev in radikalov zopet v ospredju

Gg. Vukičević in Korošec sta baje mnenja, da je situacija že dozorela za popolno izvedbo blejskega pakta. — Težkoče za načinom, kako naj se fuzija izvrši. — Gospod Vukičević pride jutri v Slovenijo?

— Beograd, 3. dec. Po včerašnjih konferencah med gg. Vukičevićem in dr. Korošcem so se v političnih krogih raznesle vesti, da je postalo znova aktualno vprašanje fuzije klerikalcev z radikalni. Zadržuje se, da skuša sedaj i g. Vukičević i g. dr. Korošec forsirati to vprašanje. G. Vukičević hoče na ta način utrditi svojo omanjo pozicijo v radikalnem klubu, kjer štejevo nezadovoljnije vedno bolj narašča. g. dr. Korošec pa je prišel do prepričanja, da SLS v Sloveniji radi, zavzame vladne politike vedno bolj izgublja na terenu. Računajoč z možnostjo skorajšnje vladne krize, se zaveda, da bi ostal v opoziciji osamljen, ker bi se radikalni na vsak način, če tudi ne pod vodstvom g. Vukičevića, uveljavili v bodoči vladni kombinaciji, a druge stranke po dosedanjih izkušnjah nočejo imeti več s klerikalci nobenega opravka. Zato je za klerikalce edina rešitev čimprejšnja fuzija z radikalni, ki je bila v ostalem dogovorjena med gg. Vukičevićem že o priliki blejskega pakta.

Zadržuje se, da sta gg. Vukičević in dr. Korošec na svoji včerašnji konferenci razpravljala o načinu, kako naj bi se ta fuzija izvršila. Radikalni zahtevajo, da se klerikalci brezpogojno priključijo radikalnemu klubu in spoje tudi strankine organizacije, klerikalci na žele, da bi se to izvedlo na način, ki bi vsaj na zunaj ne pomenil popolne likvidacije SLS. Razumljivo je, da je klerikalcem skramo neprijetno, da se v političnih krogih govori o njihovem popolnem polomu in kapitulaciji pred radikalni. Zavedajo se, da klerikalni volilci v Sloveniji fuzije z ono radikalno stranko, ki so jo baš klerikalci v prejšnjih letih slikali kot na'bolj korupcijski in velesrbsko, ne odohraivajo. Zato zanikajo vesti o predstojeci in skorajšnji fuziji, ne upajo pa si zanikati, da ta namera faktično obstoja. Nek ugleden član kluba SLS je snoč izjavil novinarjem: Vprašanje spojitve kluba SLS z radikalnim klubom je zanekrat in suspenzo. Lahko da vsak dan postane aktualno. Gre za razna druga politična vprašanja in je odvisno od

razvoja politične situacije, kdaj bo vprašanje fuzije SLS in NRS definitivno rešeno.

Ne glede na to izjavo pa vlada v političnih krogih prepričanje, da bo v najkrajšem času prišlo do popolne likvidacije SLS.

— Beograd, 3. decembra. Ministrski predsednik g. Vukičević je danes odpoval v Slovenijo na ... Z njim sta odpovala poslanik Ljuba Nešić in češkoslovaški poslanik g. Šebn. Jutri se udeležita velikega lova v lovišču vešposesnika g. Hajmariha v Škofji Loki v jundeljek na gresta na ribolov v okolici Litje. Pri tej priliki se namerava g. Vukičević sestati tudi z radikalnimi in klerikalnimi organizacij v Sloveniji. Zadržuje se, da hoče g. Vukičević pri tej priliki razpravljati o predstojeci fuziji radikalnih in klerikalnih organizacij v Sloveniji.

Povečanje francoskega vojnega proračuna

— Paris, 3. decembra. Francoski vojni minister Painlevé je predložil francoski zbornici vojni proračun za leto 1928, ki izkazuje povečanje izdatkov za eno in pol milijardo frankov. Vojni minister je obširno utemeljeval to dejstvo z vedno bolj napetim političnim položajem v Evropi, ki se je posebno zadnje čase silno posostil. Minister je naglašal, da je francoska armada eminentne važnosti za svetovni mir in da bi vsako njeno zmanjšanje ali omalovaževanje pomenilo zločin proti miru. Desnica je sprejela ministrov govor v velikim odobravanjem, dočim je levica izjavljala vojnega ministra sprejela zelo hladno. Pri glasovanju je bila izražena vladi z 250 proti 29 glasovom zaupnica.

KRALJEV POVPATEK V BEOGRAD

— Beograd, 3. decembra. Danes dopoldne se je kralj vrnil iz Topole in ostane do nadaljnjega v Beogradu.

KONGRES REPUBLIKANSKE STRANKE

— Beograd, 3. decembra. Kongres republikanske stranke je sklican za dne 26. decembra v Jagodino.

Možnost pogajanj za zblizanje med Francijo in Italijo

Zanimive vesti angleskih listov. — Italijanski pogoji za odstranitev napetosti. — Francija mora spremeniti tudi svojo jadransko in balkansko politiko.

— London, 3. decembra. Angleško časopisje se bavi z zadnjimi izjavami francoskega zunanjega ministra Briand. „Morningpost“ piše, da je Italija pripravljena za sporazum s Francijo, vendar pa želi, da ne bi ostalo samo pri prijaznih besedah, ampak da bi prišlo čim prei do dejanja. Italija zahteva, da bi se morala na bodočih razgovorih s Francijo razpravljati o vseh problemih, ki se tičejo francosko - italijanskih odnosov in to predvsem o Maroku, Tunisu, o južni francoski meji, o Libiji, o jadranskem vprašanju, o Balkanu in navsezadnje o političnih ubežnikih, ki so se izselili v inozemstvo. Italija povdaria da je rešitev teh problemov nemogoča, ako ne bo Francija

radikalno spremenila svoje politike napram Italiji. „Daily Telegraph“ je zelo skeptičen glede uspeha italijansko-francoskih pogajanj in povdaria, da so nasprotja med Francijo in Italijo tako globoka in problemi tako komplicirani, da bi se morala preje dolgo časa vršiti diplomatska pozajanja, da bi imel eventualni sestanek med Briandom in Mussolinim pozitiven uspeh.

— Berlin, 3. decembra. Kakor poroča „Vorwärts“, bo predlagala Francija Italiji razgovore za odstranitev napetosti, ki je zavladala med tema državama. Na pogajanjih bo prišlo v glavnem do razprave o sredozemskem problemu.

Lubavna drama na Jurč čevem trgu

Skok dveh zaljubljenecv s tretjega nadstropja na dvorišče. — Oba sta nevarno poškodovana. — Vzrok samomora neznan.

Danes ponoči odnosno v zgodnjih jutranjih urah se je odigrala na Jurč čevem trgu oziroma v Židovski stezi ljubavna drama, ki sicer ni zahtevala smrtnih žrtv, pač pa sta oboje zaljubljenca težko poškodovana. O tej tragediji smo izvedeli sledeče podrobnosti:

Pri gospe Kogojevi na Jurč čevem trgu se je pred približno dvema mesecema nastanil telovadni učitelj Vaelav D., ki je poučeval v šoli na Viču. Danes ponoči okoli 4. ure je prišel Vael. v spremstvu zasebnice Ele P., stanujoče na Starem trgu, domov. Oba sta bila videti precej dobre volje, pomenkovala sta se zelo živahno in razgorelo tako, da se je zbudila njuna gospodinja, toda kmalu sta popolnoma utihnila.

Približno pol ure kasneje je v sosedni hiši v Židovski stezi stanujoči pek g. Smrke nenadoma zaslišal težak padec, ki ga je zbu dil iz spanja. Takoj nato je čul še krike na pomoč in bolešno slokanje očitno ponesrečene osebe. G. Smrke je pristopil k oknu in poslušal. Ječanje je prihajalo iz prostora, ki meji obe hiši na Jurč čevem trgu in v Židovski stezi. Smrke se je ogrnil in odšel v medprostor obeh hiš, kjer je v temi razčlil dva človeka, ki sta ležala v mlaki krvi. Bila sta nek moški in neka ženska. Moški je ležal v nezavesti, dočim je mladenka še kazala znake življenja. Smrke je nato pozval službojočega stražnika, ta pa je obvestil takoj nato rešilno postajo. Oba sta nato iz ozkega prostora

težavo izvlekla oboje kandidata smrti, na kar ju je rešilni avto odpeljal v bolnico.

V bolnici so ugotovili, da gre za učitelja Vaelava D. in zasebnico Ele P. Oba sta zadobila pri padcu iz tretjega nadstropja težke telesne poškodbe po vsem životu. Ela ima veliko rano na glavi, vendar njene poškodbe niso tako nevarne, dočim leži Vaelav še vedno v popolni nezavesti. Ima polomljene več reber, zdi se pa, da ima tudi težke notranje poškodbe. Njegovo stanje je zelo kritično.

Kaj je gnalo oboje zaljubljenca v smrt, do sedaj ni znano. Iz pisma, ka sta ga zapustila na mizi v sobi, je sklepati, da gre za nesrečno ljubezen.

Ga. Kogojeva pripoveduje, da je bil Držaj popolnoma miren in ravodušen in da ni ničesar kazalo, da namerava izvršiti samomor. Držaj je oženjen in oče dveh otrok. Radi stanovanjske bede si je najel omenjeno sobico na Jurč čevem trgu, njegova žena pa baje stanuje v Planini pri Rakeku. Poskušena samomor sta izvršila oba skupaj naenkrat, kajti sosedje so čuli samo en padec. Da nista obležala mrtva, je pripisovali zgolj dejstvu, da je medprostorje obeh hiš silno ozko in da sta pri padcu najbrž večkrat zadela ob steno, kar je ublažilo padec. Iz bolnice nam javljajo danes dopoldne, da je stanje obeh nesrečnejev, zlasti pa Vaelavovo zelo resno.

Italijansko-albanska pogodba

— Rim, 3. decembra. V uradnih krogih se zadržuje, da bo italijansko-albanska pogodba takoj po ratifikaciji, ki se bo izvršila še tekom prihodnjega tedna, registrirana pri Društvu narodov. To pa se bo zgodilo najkasneje do božiča.

Rim, 3. decembra. Današnja „Tribuna“ v italijem članku razpravlja o vseh, da bo Jugoslavija pri Društvu narodov vložila protest proti Italijansko-albanski vojaški pogodbi. Prvotno je po informacijah lista Jugoslavija res nameravala protestirati, ker je bila k temu nahujskana od francoskih socialistov in framacozov, pozneje pa je to svojo namero po posvetovanju s francoskim zunanjim ministrom opustila.

KONGRES SOVJETSKJE OPOZICIJE V BERLINU

— Paris, 3. decembra. Glasom poročil iz Moskve je Trocki naprosil nemško komunistično stranko, naj pripravi vse potrebno za kongres sovjetske opozicije, ki naj bi se vršil začetkom prihodnjega leta v Berlinu. Na tem kongresu naj bi se osnovala nova komunistična stranka, ki bi se nazivala Leninova komunistična stranka.

PRETIRANE VESTI O NEMIRIH V RUSIJI

— Beograd, 3. decembra. Glasom poročil, ki ita je prešlo današnje „Vreme“, vesti o izbruhu revolucije v južni Rusiji se niso potrjele, vendar pa se vzdržujejo. Verjetno je, da so bile prvotne vesti zelo pretirane, vsekakor pa potrjujejo, da se pripravlja sovjetska opozicija na odločilno borbo.

KOLERA V INDIJI

— Bombay, 3. decembra. V Indiji je v zadnjih 6 dneh zbolelo za kolero 6000 oseb, med njimi več Evropejcev. Tudi v Kalkuti je zbruhnila ta bolezen in se rapidno širi po vsej Indiji in se je zanesla tudi v nizozemsko vzhodno Indijo.

Češkoslovaški proračun sprejet

— Praha, 3. decembra. Češka zbornica je v prvem in v drugem čitanju s 144 glasovi proti 116 sprejela državni proračun in finančni zakon za l. 1928. Casopisje povdaria, da je dosegla vlada s tem glasovanjem važen notranjepolitičen uspeh, ki dokazuje, da se češkoslovaška republika vidno konsolidira. V istem smislu komentira tisk tudi izvolitev poslance Roscha za predsednika nemškega nacionalnega kluba Rosch je namreč odločen prista aktivistične politike in sodelovanja s češko večino. Njegova izvolitev pomenja zato poraz nemških radikalnih elementov.

PRVI NEMSKI NASTOP V LONDONU

— London, 3. decembra. Včeraj je nastopila v Londonu prvič po letu 1914. nemška berlinska filharmonija. Koncertu je prisostvovala odlična publika in skoraj polnoštevno diplomatski zbor. Dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena in publika je priredila umetnikom navdušene ovacije.

KASPIŠKO MORJE ZAMRZNILO

— Moskva, 3. dec. V zadnjih dnevih je nastopil na Kaspiškem morju hud mraz. Mnogo ribiških ladij je zamrznilo sredi morja. Ribičem grozi nevarnost, da bodo pogrli lakote. Do ponesrečencev je mogoče priti samo z letali, ki so do sedaj rešila 2000 ribičev. Na morju je še 2000 ribičev. Vsed preloma ledu Volga naglo narašča in grozi Astrahanu s poplavo. Velik del prebivalstva je zaposlen pri gradnji jezov.

KITAJSKI ROPARJI SE VEDNO NE MIRUJEJO

— London, 3. decembra. Angleška admiraliteta poroča, da so na reki Jangtse napadli kitajski roparji angleški parnik. Ubili so tri častnike in zahtevajo za odkupnino ujetega močvira 100.000 dolarjev.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA

— Berlin, 3. dec. V bližini Bitterfelda se je dogodila opoldne velika železniška nesreča. Tovorni avtomobil, napolnjen s 1000 litri bencina, je zavozil preko tračnic, ko je privozil berlinski brzovlak s polno brzi no po tiru. Strojica sta avto razbila, pri čemer se je bencin vne in sta bil v par minutah obe lokomotivi v plamenih. Soferja in sovozača je prvi stroj nataknil, kjer so jih pozneje našli zgorela. Kurjač in strojevodja prvega stroja sta dobila težke opekline, dočim je osebe na drugem stroju dobilo le lažje poškodbe.

UKNITEV VOJASKE KONTROLE V AVSTRIJI

— Dunaj, 3. decembra. Avstrijska vlada je prejela uradno obvestilo, da se z 31. januarjem prihodnjega leta ukine vojaška kontrola Avstrije.

Najmlajša matadorja

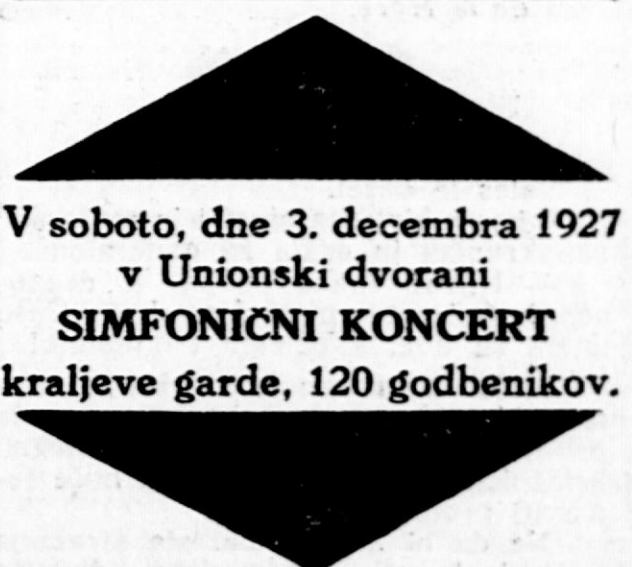
Mehika ima svojo senzacijo. V arenah, kjer se vrše priljubljene bikoborbe, nastopata namreč dva dečka, 13-letni Manuel in 11-letni Jose Bienvenid, ki vzbujata s svojo spretnostjo in neustrašenostjo splošno pozornost. Niti najznamenitejši matadorji niso mogli napolniti arene do zadnjega kotička tako, kakor ta dva dečka. Kadar nastopita, je arena vedno razprodana in število gledalcev znaša najmanj 30.000.

Ko korakata mlada matadorja na čelu povorke okrog tribun, se polasti gledalcev nepopisno navdušenje. Njuna spretnost in neustrašenost je presenetljiva. Dečka si dovoljujeta trike, ki bi jih ne tvegali v borbi z bikom noben matador. Vrtita se besnemu biku okrog glave, vlečeta ga za rep in za noge, poklekata pred njim in ga dražita, kakor da bi imela pred seboj igračo. Najpriljubljenejši trik mladih matadorjev je tako zvana „ulica smrti“, ki je veljala že marsikaterega starega matadorja glavo. Zato ni čuda, da prebivalstvo Mehike junaska dečka naravnost obožava. Dečka imata tudi 9-letnega brata, kateremu prorokujejo kot matadorju sijajno bodočnost. Junaska dečka dobivata za vsak nastop 6000 dolarjev tako, da zaslužita letno okrog 40 milijonov Din.

Bajna plača Emila Janningsa

Sloviti nemški filmski igralec Emil Jannings se mudi že skoraj leto dni v Ameriki, kjer nastopa v novih filmih znane filmske družbe „Paramount“. Jannings, ki se sprva ni žvilil v ameriške razmere, tvori sedaj mogočen stebber ameriške filmske industrije in uživa tako kakor Chaplin ali Gloria Swanson in drugi nedeljeno slavo v Ameriki. Baš te dni je Jannings podpisal novo pogodbo z družbo „Paramount“, ki ga veže za tri leta na Hollywood. Na podlagi nove pogodbe bo prejemal Jannings celotno za ameriške razmere bajno plačo, ki bo znašala v prvem letu 8000 (445.000 Din), v drugem 9000 (504.000 Din) in v tretjem 10.000 dolarjev (560.000 Din) na teden.

Razumljivo je, da siromašna Evropa ne more nuditi svojim umetnikom tako bajnih plač in zato je tudi umevno, da večino zvabi v deželo strica Sama vse-mogočni dolar.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA:

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 801.25, Milan 308.25, London 277.15, Newyork 56.74, Pariz 224, Curih 10.955, Berlin 13.575.

ZAGREBSKA BORZA:

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 801.25, Milan 308.25, London 277.15, Newyork 56.74, Pariz 224, Curih 10.955, Berlin 13.575, Dunaj 601.25, Praha 108.45.

INOZEMSKE BORZE:

Curih: Beograd 9.13, Milan 28.15, Praha 15.40, Pariz 20.40, London 28.30, Dunaj 73.12, Berlin 132.00, Newyork 516.40.

Miklavž 5. decembra na Taboru.

Sprejemanje daril se vrši na Taboru poleg društvene pisarne v nedeljo popoldne od 3. do 6. ure ter v ponedeljek od 9. ure zjutraj nepretrgoma do 3. ure zvečer. Kdor prinese darilo za popoldan, mora kupiti obenem tudi sedež, ker bodo tisti numerirani da se bo moglo izvršiti obdajevanje v kar najlepšem redu hitro in točno. — Sedeži 6 Din, stolišča 3 Din. — Začetek popoldne točno ob pol 4. - Zvečer ob 8.

Skrb dr. Gosarja za slovenske interese

SLS v obrambi velekapitala. — Vtihotapljeni čl. 82. — Ubijanje občinske avtonomije. — Zakaj vlada ne umakne čl. 44. fin. zakona.

Ko so letos v začetku februarja stopili klerikalci v vlado, so se izgovarjali, da državna proračuna za l. 1927-28 niso sami izdelali in da ga do 1. aprila tudi ni mogoče več tako izpremeniti, kakor so prej sami v opoziciji zahtevali. Vso odgovornost so hoteli zvaliti na prejšnjo vlado RR, čeprav so sami z marksističnimi amandmaji še poslabšali obstoječe stanje.

Dobili smo s finančnim zakonom za 1927-28 celo vrsto določb, ki bi bile v obraz najenostavnejšim pojmom o socialni pravičnosti. Razširili so davek na ročno delo, zmanjšali drž. subvencijo za delavsko zavarovanje, ukinili razne socialne ustanove, zmanjšali drž. uslužbenecem draginske doličaje, razveljavili njihovo službeno pragmatiko, na drugi strani pa sijajno poskrbeli za črnogorske prince, katerim so podelili približno 100 milijonov Din, in za velekapitaliste s čl. 82 fin. zakona, ki je bil po klerikalnih trditvah »vtihotapljen«.

Pri sestavi novega proračuna za l. 1928-29 so klerikalci sodelovali od vsega početka in letos ne morejo več reči, da niso imeli dovolj časa na razpolago za njegovo zboljšanje. No, novi drž. proračun je večji od tekočega in izkazuje razen tega deficit. V zagovor tega dejstva smo dobili zatrdilo, da je to pač znak njegove »realnosti«. Pričakovali smo, da bodo klerikalci vsaj v novem finančnem zakonu odpravili razne ne-socialne določbe, proti katerim so sami protestirali in se jim odrekli kot »vtihotapljenim«. Zmotili smo se. Znaní čl. 82 je zopet »vtihotapljen« in se nahaja v novem finančnem zakonu pod čl. 65, ki navaja, katere določbe prejšnjega fin. zakona se podaljšajo. In tako bodo naši okrajni zastopi, cestni odbori in občine zopet oskudovani za težke milijone, čeprav je sam poslovedski podpredsednik SLS dr. Marko Natlačen obsodil čl. 82 in je dr. Korošec na shodi pred volitvami obljuboval, da tega člena v novem finančnem zakonu ne bo več.

In tako je »vtihotapljenih« še cela vrsta drugih določb, ki so v naši javnosti izzvale že dovolj protestov med drugim tudi čl. 83 fin. zakona za 1927-28, po katerem mora

vse proračune mestnih občin, ki presegajo 3.000.000 Din izdatkov, odobravati finančni minister, s čimer se gospodarstvo naših avtonomnih mest podreja osrednji državni upravi, in po nepotrebnem ubija občinska samouprava. Dobroto tega člena so lahko klerikalci spoznali že letos na ljubljanskem magistratu, kjer so dobili občinski proračun za 1927. odobren šele začetkom oktobra. Tako o čl. 82 kakor o čl. 80 letošnjega fin. zakona se je že dovolj pisalo in govorilo in minister dr. Gosar se pač ne more izgovarjati, da sta čila zopet »vtihotapljena« brez njegove vednosti.

Če pa je minister dr. Gosar prezrl take malenkosti, ni potem tudi nič čudnega, da v novem finančnem zakonu ni opazil čl. 44, s katerim se vlada pooblašča za redukcijo univerz.

To so dejstva, ki jih ni mogoče ovreči, kakor ni mogoče utajiti fin. zakona, ki ga je vlada predložila Narodni skupščini. »Slovenec« seveda meni, da bo zakril blamažo, ki jo je SLS na ta način dožvela po svojem zastopniku v vladi, s psovanjem proti samostojnim demokratom. Tako piše danes, da uganja SDS demagogijo z vprašanjem slovenske univerze. »Ki jo hoče sedaj braniti proti paragrafu 44 fin. zakona, dočim jo je dolejšle posledice zanemarjanja in pobijala kot slovensko plemsko in separatistično. Da za to svojo trditve ne navaja nobenega dokaza, je naravno, ker ga pač navedeti ne more. Za klerikalno moralo je seveda to postranskega pomena. Toda na drugi strani stoji dejstvo, da dolejšle še nobena vlada ni zahtevala zase takega pooblastila, kakor ga predstavlja čl. 44 novega fin. zakona, da je to storila šele vlada, v kateri je SLS zastopana.

Klerikalci naj poskrbe, da bo vlada umaknila čl. 44, omenjena člena 82 in 83 ter ostale, ki so v nasprotju z zahtevami naše ljudstva pa sam demokrat ne bo več mogoče uganjati, da magistru Doktor pa tega ne store, bodo nosili pred javnostjo vso odgovornost za »vtihotapljenje« ter »vtihotapljenje« določbe fin. zakona.

vanja in zasliševanja v največji tajnosti. Pri damah so našli številne naslove in nabiralno polo, kjer je razvidno, da sta v Zagrebu nabrali od večjih trgovcev velike svote denarja. Zanimivo je, da ženi na vprašanja sploh ne odgovarjajo. Razširjene so govorice, da gre za dve premeteni tihotapki, drugi pa menijo, da ženski špijoništva v naši državi. Glede nabiranja denarja v Zagrebu se je osišeška policija obrnila na zagrebško in pričakuje odgovora. Zopet se obetajo zanimiva odkritja iz sveta tihotapcev ali špijонов.

V lekarni splošne državne bolnice v Beogradu si je hotela končati življenje gospa Zorica Grujič, magister farmacije. Grujičeva je bila nameščena v lekarni in je imela nočno službo. Vso noč ni zapustila lekarnice, kar se je zdelo bolničarom čudno. Zjutraj je neka bolničarka zamažila v razbičala po vratih. Grujičeva se ni odzvala. S pomočjo zdravnikov je bolniško osebje s silo odprlo vrata lekarnice. V lekarni ni bilo nikogar in vse je bilo v redu. Nato so vsi planili v stransko sobico, kjer je nameščena postelja za dežurnega. Sredi sobe je skrinica ležala le karnarica. Dvignili so onesveščeno le karnarico in jo položili na posteljo. Srce ji je še zelo slabo utripalo. Na nočni omarici sta stali dve steklenički z napisom »strijhin« in »atropin«. Bilo je vsem jasno, da je Grujičeva izvršila samomor. Samomorilko so takoj odnesli na notranje oddeljenje in zdravniki se trudili, da bi jo rešili, toda upanja ni, da ostane pri življenju. V lekarni niso našli nobenega poslovnega pisma, ki bi pojasnilo vzrok samomora.

Na lizdži v Sarajevu se je pripetila predvčerašnjim strahovita nesreča, katere žrtev je postala osemnajstmesечно dete družine Grabovac. Mati je pustila dete samo v zibki v kuhinji in je odšla v mesto. Da bi detetu ne zeblo je zibko primaknila k ognjišču in ni pomislila, da bo to vzrok smrtni nesreči. Mati se je čez pol ure vrnila in takoj spoznala, da se nekaj smodi. Hlrat se ji je v kuhinji mudil grozen prizor. Zibka je bila poleg ognjišča prazna, dete je pa napol spečeno ležalo na ognjišču. Nesrečno mater je prizor tako presunil, da je planila kakor nora iz kuhinje in klicala na pomoč. Neki mimoidoči so videli nesrečnico, kako si je ruvala v obupu lase in so vstopili v kuhinjo ter napol spečeno dete vzeli z ognjišča. Detetova srajca je bila vsa sežgana, telesce pa spečeno in pokrito z velikimi mehurji. Dete je še živelo, a je bilo v nezvesti. Zdravniki so storili vse, da bi rešili dete smrti, a bilo je že prepozno. Mati je dete povelja v zibko in ga privežala ter je še nepojasnjeno, kako je padlo na ognjišče.

O božičnih drevescih

Šumarski svetnik in docent na tehnični visoki šoli v Pragi ing. Nechleva je izdal te dni zanimivo brošuro »Božično drevesce«, v kateri obravnava zelo aktualen problem zaščite gozdov iz kulturno-zgodovinskega in narodno-gospodarskega vidika. Njegova izjava morajo vzbuditi tudi v naši javnosti dolžno zanimanje, kajti tudi pri nas se je razpasla grda navaja, da vsako leto pred božičnimi prazniki prodajalci božičnih drevesc brezobzirno pokončajo mlade smreke gozdove.

Avtor omenjene brošure prihaja do zaključka, da je božično drevesce starodavna latinska odnosno rimska navada. Stari Rimljani so praznovali konec decembra tako zvano saturnialjo, to je dan, ko se začne solnce vračati proti nebesnemu ekvatorju odnosno ko nastopi astronomična zima. To navado so razširile na približno Druvose rimske legije med Germane in od njih je bila prevzeta tudi med praznovanje krščanskih božičnih praznikov.

Večjega pomena, kakor kulturno-zgodovinska, je pa narodno-gospodarska stran tega vprašanja. Prodajalci božičnih drevesc sekajo skoraj brez izjeme

samo najlepše, pravilno raščene mlade smreke. Če bi sekali slabše, krivuljaste smreke, bi škoda ne bila tako velika. Toda ljudje zahtevajo najlepša drevesca s širokimi, ravnimi vejami in zato je škoda, ki jo trpe vsako leto mladi smrekovi gozdovi, neprecenljiva. Pomisli moramo tudi, da stane vsako leto mnogo smrek neprodanih in da jih vržejo prodajalci proč. Ing. Nechleva pravi, da ni njegov namen predlagati oblastim, naj posnemajo sovjetsko Rusijo, kjer so sploh prepovedali prodajati božična drevesca. On predlaga drug izhod iz tega položaja.

Po njegovem mnenju bi se morali ljudje zadovoljiti tudi s slabšimi smrekami, ki bi jih lahko uredili doma na ta način, da bi lahko sami privežali ali pribili na nje ravne smrekove vejice. Ljudje bi se tudi lahko navadili okrasiti za sveti večer živa drevesca, izravnana s koreninami in zasajena v velikih cvetličnjakih. Taka drevesca bi lahko prenesli za božično noč v stanovanje, čez nekaj dni bi jih pa zopet postavili v cvetličnjak, kjer bi se nemoteno razvijala.

To košljivo vprašanje bi se dalo rešiti tudi na ta način, kakor so storili v Ameriki, kjer je prišel nekdo na originalno idejo gojiti v ločenem gozdu božična drevesca. Podjetje se je zelo dobro obneslo in moči ima vsako leto na tisoče odjemalcev. V Ameriki, kjer je gozdov vedno manj, so oblasti že začele razmišljati, kako bi preprečile sekanje mladih smrek za božična drevesca.

Sport

Prekinjena tekma Rapid - Maribor

Na državni praznik se je vršila v Mariboru revanšna tekma Rapid-Maribor. Z velikim zanimanjem pričakovana tekma je bila ključna za končanje. Obe moštvi sta si bili precej enakovredni, te upatemo se je poznala neznatna prednost Maribora. Kljub temu je Rapid zabil prvi gol v protioptenzivi je Maribor po Hreščaku izenačil, toda sodnik je pred tem odžvižgal 11-metrovko, ker sta dva igrača Rapida Hreščaka popreje spravila v »škarje«. Rapid je proti ukrepu sodnika protestiral, kapitan moštva Kurzman pa je razžalil sodnika. Zato je moral z igrišča, pozval pa je ostalo moštvo, da tudi zapusti igrišče. Rapid je nato zapustil igrišče. S to nesporne gesto je Rapid dokazal, da ne poznajo sportne discipline, obenem pa naj bo prepričan, da bo imelo zanj to slabe posledice, kajti pravila predvidevajo v primeru, da moštvo zapusti igrišče najmanj polletno prepoved igre.

Pred dnevi smo poročali, da je Rapid protestiral pri JNS proti pozdravu »Zdravo«, češ da je pri Rapidu že tradicija, da pozdravlja s »šip-hip, hura«. Kakor smo informirani omenjeni nemški klub ni bil Rapid, marveč celjski Atletiki, ki si še vedno šovinistično orientirani. S tem lažno popravljamo krivico, ki smo jo storili Rapidu.

— Ljubljanski vojaški team : Ilirija. Jutri ob 14.30 na igrišču Ilirije. Zanimiva nogometna tekma se odigra jutri, v nedeljo na igrišču SK Ilirije med ljubljanskim vojaškom nogometno reprezentanco, ki je igrala v četrtki v Zagrebu, in 1. moštvom Ilirije. Vojaki klub tvorijo sami znani igralci ljubljanskih klubov Ilirije, Hermes, Slovana, Primorja in Jadrana. Moštvo je tako močno, da bo imela Ilirija z njim trdga posla. Nastopilo bo v stedeči sestavi: Miklavčič (Ilirija) — Rogac (Jadran), Novak (Hermes) — Kos (Hermes), Kožel (Slovan), Uršič (Primorje) — Zolakov (Herm.), Dukmanovič (Kraguljevac), Cirovič (Slovan), Dobestel (Ilirija), Pevalak (Ilir.).

Dve rezervni prvenstveni tekmi se odigra jutri, v nedeljo še na igrišču ASK Primorja. Ob 13. nastopita rezervi Primorja in Hermes, ob 14.40 rezervi Jadrana in Slavije. Obe tekmi, zlasti pa prva, v kateri se srečata dve prav dobri moštvi, obetata zanimiv potek.

Izredna glavna skupščina ljubiteljskega poaveza se vrši jutri, v nedeljo ob 10. dop. v Janskem salonu kavarne »Emona«. Na dnevnem redu so volitve odbora in slučajnosti.

Miklavčev večer sportnikov. S. K. Ilirija priredi v ponedeljek v areni Narodnega doma za svoje članstvo, kakor tudi za vse druge sportnike in njihove prijatelje »Miklavčev večer«. Doda je priprave za ta večer jamčijo vsem udeležencem izvrstno zabavo. Prireditve se prične ob 8. uri zvečer ter traja do 2. ure po polnoči. Glavni programni točki tega večera sta

nastop Miklavčev in ples, ki se vrši ob zvokih ljubnega »jaz-banda« g. Nagodeta. Atraktivna celoga večera pa bo zopet nastop Sv. Antona, ki je v živem spominu vsem še od lani. Vsem navzočim bo na razpolago tudi prvovrsten bufet. Darila se sprejemajo proti pristojbini 2 Din v ponedeljek od 10.—12. in od 15.—19. ure v areni. Obeta se nam lep večer, zato vsi sportniki v ponedeljek v areni Narodnega doma.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 3. decembra 1927; katoličani: Franjo; pravoslavni: 20. novemb. Grigorij.

Jutri: Nedelja, 4. decembra 1927; katoličani: Barbara; pravoslavni: 21. novembra.

DANASŠJE PRIREDITVE.

Drama: ob 15.: »Hlapec Jerneje.
Kino Matica: »Sah carice.
Kino Dvor: »Pat in Patachon med volkov.
Simfonični koncert kraljeve garde ob 20 v Unioiu.

PRIREDITVE V NEDELJO.
Drama: ob 15.: »Ukrošena trmoglavka«, ob 20. »Medeja«.
Opera: ob 15. »Tosca«, ob 19.30: »Bajader«.

Kino Matica: »Sah carice.
Kino Dvor: »Pat in Patachon med volkov.

DEZURNE LEKARNE.
Danes in jutri: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta

Izpred sodišča

NA KARTE JE PREROKOVALA. Matilda iz Ljubljane zna posebno dobro ugotoviti srečo, seveda je drugim ljudem, če bi jo pa znala tudi sebi, bi gotovo spudila zadnjič tisto zaljubljenko Pepco, kateri je dejala, da je njen fant črni »Pik« in da torej z ljubeznijo ne bo nič.

Pepca je pa šla in Matildo naznanila, da prerokuje na karte, da hodi po vaseh in ljudi separi s svojim prerokovanjem. Matilda se je res morala zagovarjati. Dejala je, da nihogar ne sil, naj si jo povedati bodočnost, če so pa ljudje sami tako neumni, pa naj bodo. Nikomur tudi ne računa niti pare, če ji pa kdo kaj plača, pač rada vzame. Priprčana je pa Matilda tudi sama, da so njene karte nekaj posebnega in so že marsikomu kaj uganile, kar se mu niti sanjalo ni.

Po postavi bi bila ženica kaznovana, če bi ljudi spravljala v zmotu s svojim mešanjem kart, a ker sodnik ni smatral Ljubljancov za tako neumne, da bi se dali od uboge Matilde kar takele spraviti s kartami v zmotu, jo je oprostil.

TORBICO JE ODNESEL. — Danes pa ka. tukajše Miklavč nosi, — je rekel delavec Venceli, ko je kupoval v neki predmestni ljubljanski trgovini blago. Trgovku je namreč šla za trenutek v skladišče in ta hip je Venceli porabil in vtaknil v žep njeno ročno torbico, v kateri je bilo tudi 40 Din gotovine. — Ze zdavnaj me nadleguje moja stara, naj ji kupim torbico, pa sem prišel takele poceni do nje, je mrmrlal zadovoljno, ko je spihnil proti domu.

Trgovki se je pa čudno zdelo, zakaj se je Vencelju, ki je sicer zelo zgovoren možakar, tako zelo mudilo. Takoj je opazila, da je odnesel s seboj njeno torbico in poslala je po stražnika.

I. malo sem zaljubljen v tole gospo, pa sem hotel imeti od nje spominček, — je tagal dedec.

O ti dedec ti, saj imaš ženo doma, ki te željno čaka, ga je narahnila gospa in mu potegnula torbico iz rok. Venceli bo sedel 12 ur, ker do zdaj še ni bil kaznovan, sicer bi dobil večjo poročilo.

HUDA KUJARICA.

Ivanka je pripravljala v kuhinji zrezek. Bilo je letos konec oktobra. Ženica je hitela, sekala meso s sekačem in zraven pela tisto o bossem kosu. Pa se je ustavila pod njenim oknom tam v Trnovem dekle Spela in jo začela oponašati. Ivanka je umolknila, a Spela je jela pod oknom pomati, gospodarka je z meto tako divje, da se je jel dvigati prah in je Ivanka pri odprtem oknu kar čutila, kako jo nekaj v grlu praska. Dekla pa, ki je bila na Ivanka jezna, se ni znebila za njo in je še bolj praskala. Ivanka je okno zaprla, dekle ji je požugala z metlo. Ivanka je spet okno odprla, ko je videla, da je dekle še pomečala. Spela ji je znova zažugala in jela zmerjati. Tedaj je pa bilo Ivanka dovolj, vržila je v zgovorno Spelico sekač in jo zadelo v čelo.

Radi prestopka lahke poškodbe bo plačala Ivanka 200 Din.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Težka avtomobilska nesreča v Beogradu. — V smrt radi nesrečne ljubezni. — Skrivnostna aretacija v Osijeku. — Poskus samomor v Beogradu.

Včeraj se je v Beogradu pripetila težka avtomobilska nesreča, ki bi lahko imela tragične posledice. Okoli 10. ure so bili pozvani beograjski gasilci, da pogase neki manjši požar v bližini »Slavije«. Kakor običajno so se gasilci odpeljali z dvema kamionoma, v katerih so rezervoiri s 4500 litrov vode. Avtomobila sta dirjala po predpisih na kraj požara. Pred podružnico Jugoslovenske banke, kjer je zelo nevarno prometno križišče, je orožnik dal nekemu avtomobilu znak, naj se izogne gasilcem. Šofer luksuznega avta se za znak ni zmenil in tako je zavozil veliki gasilski kamion, ki z vodo tehta 5000 kiloramov. V luksuzni avtomobil. Poleg šoferja sta sedela še dva gasilca. Šofer je uvidel, da je nesreča neizogibna in je kamion okrenil. Tedaj je pa voz spodrsnil na gladkem vlažnem tlaku in treščil na trotoar pred Jugoslovensko banko. Okoli razbitega avtomobila se je zbralo številno občinstvo. Izpod ruševin so potegnili vse tri potnike ranjene. En gasilec je težje ranjen na glavi in ima zlomljeno roko, drugi je lažje ranjen. Šofer je bil v nezvesti. Policija je s pomočjo občinskih delavcev očistila ulico in dvignila kamion.

Predvčerašnjim proti večeru je potekla izvršiti samomor šivilja Milka

Jekić, rodom iz Sieničaka in stanujoča v Zvonarnički ulici v Zagrebu. V svoji sobi je navezala konopec na žebelj in si ga zadržala okoli vratu ter izpodnesla stol, na katerem je stala. Obvisela je na žebliju. Kamion nesrečnega dekleta je onazila neka ženska, ki stanuje v isti hiši. Prihitela je samomorilki na pomoč in prerezala konopec, na katerem je visela. Čeprav je bila Jekića rešena, so jo odpeljali z rešilnim vozom v bolnico, kjer bo ostala, dokler popolnoma ne okreva. Mila Jekićeva je še mlada devoika in precej lepa. V njo se je zaljubil neki gostilničar, ki ni pomislil na svojo starost in je obljubil dekletu, da se poroči. Gostilničarjeva najbližja okolica pa ni bila s tem zadovoljna. Vplivala je nani tako, da je dekletu odpovedal ljubezen in ženitev. To je mlado Milo tako presunilo, da je sklenila storiti konec nesrečnemu življenju.

Včeraj so osišeške policijske oblasti aretirale dve zelo elegantni mladi dami iz Budimpešte. Na policijskem ravnanstvu sta se na zahtevo legitimirali. Ena je imela dokumente na ime Katalena Kohn, druga pa na ime Jolanda Mohr. Policijskim orozanom se je pa kmalu posrečilo na podlagi poizvedovanih dognati, da to nista njeni pravi imeni. Podrobnosti o aretaciji policija noče objaviti in se vrše vsa poizvedo-

umrla, kakor se jim je zdelo. Zato so se tem bolj začudili, ko jim je častnik zapovedal:

— Vi trije poidite za menoj. Ti četrti, me pa počakaj tu. Vajeni discipline niso uzovarjali, marveč so molče ubogali. Za častnikom so odšli po dolgem mračnem hodniku.

Kmalu so opazili, da ves čas svojega službovanja še niso bili na tem kraju. Kakor vsi redari, so tudi oni vedeli ali vsaj slutili, da je imela vlada na razpolago neka tajna sredstva, s katerimi je zavezala vsem svojim služabnikom izjeko. V stražnici se je ometovano govorilo o zagonetnih usmrtnikih. Stražniki so večkrat opazili, da so nekateri njihovi tovariži nenadoma izginili. In tako so instinktivno zaslutili nevarnost. Vsem trem je šinila v glavo ista misel. Spogledali so se in obstali.

Tudi Jouvel se je ustavil. Obrnil se je, opazil prestrašene poglede nesrečnih redarjev in vse mu je bilo jasno.

Častniku je bilo treba samo namigniti, pa bi imel tri nove člane tajne organizacije maščevalcev. S Holderjem sta ometovano reševala tako ljudi in pridobivala organizaciji zveste člane.

Toda Jouvel ni hotel nikomur izdati rešitve Lidije Brentan. Stvar je bila preveč resna, da bi računai z življenjem poedinih ljudi. Dva krvnika in dva re-

darja sta bila obsojena na smrt in morala sta umreti. Pred njimi ni stal Jouvel, marveč častnik št. 23, ki je dobil strogo povelje, katero je moral nemudoma izpolniti.

Uganil je, kakšne misli rola obsojenec po glavi in zato ni odlašal. Potegnil je iz žepa revolver — strela, pomeril v obsojence in zapovedal osorno:

— Naprej!

Prirojena pokorščina je premagala strašno slutnjo. Povešenih glav so stopali obsojenci mimo častnika. Šli so počasi, kajti vedeli so, da gredo v smrt. Brez orožja se niso mogli boriti s častnikom. Vedeli so, da je vsak upor zaman. Revolver — strela bi jih ubil, čim bi se skušali upreti. Tako so se udali v svojo usodo in šli počasi v smrt.

Naenkrat se je častnik ustavil. V desnici je držal revolver, z levico je pa pritisnil na gumb v steni.

— Stoitte!

Tri žrtve so se ustavile in instinktivno obrnile. Častnik je pritisnil na gumb.

Zakuli so se trije obupni klici na pomoč. Tri žrtve so omahile, nadle druga na drugo in strmoglavile v prepad.

Na kraju, kjer so stale, je ostala v poliranih tleh široka odprtina. Častnik je umaknil roko od gumba in odprtina se je zaprla. Nato je odšel po hodniku v mučilnico.

Prvi del povelja se je glasil — Vrzite v vodnjak št. 12 oba krvnika in redarja, ki so videli obraz jetnice. To je bilo izpolnjeno. V vodnjaku so ležala tri nova trupla. Toda izpolniti je bilo treba še drugi del povelja, g.la sežega se:

— Vpepelite truplo. Njenega trupla ne sme nihče videti. Zaviti ga morate v tančico prej, predno ga odnese iz ledenice.

Zdaj ni več posloval častnik št. 23, marveč Kelisov pomočnik in Holderjev namestnik Jouvel. Naloga je bila težka, vendar pa ne tako, da bi je ne bilo mogoče izpolniti.

Lidija je bila živa, kako jo rešiti vpepelitve tako, da bi krvniki mislili, da je bilo njeno telo vpepeljeno? Kako in kje skriti Lidijo dočiti, dokler se ne osvesti, da bo mogla sama hoditi? Kako lo spraviti iz poslopja glavne policije, ko pa stražniki beležijo vsak prihod in odhod?

Med krvniki, ki so sežigali trupla, ni bilo nobenega člana organizacije maščevalcev. Od te strani torej ni bilo pričakovati pomoči. Jouvel bi moral opraviti vse sam in preslepiti šest zvestih služabnikov policije in prefekta. Poleg tega ni bilo izključeno, da bo pristvoval vpepelitvi sam general Vales, da se prepriča o smrti Lidije Brentan.

Štefania mehanika delavica

Jean de la Hyre:

500

Vales je odšel. V istem hipu sta stopila iz mučilnice oba krvnika in odšla za generalom. — Hitro! Vsaka minuta je dragocena! — je zamrmral Jouvel. — Casa imam še dve, kvečjemu tri minute!

Stoječ na pragu je velel stražarjema, naj odideta iz ledenice in ga pustita pri trupu samega. Iz žepa je potegnil beležnico in svinčnik, kakor da hoče sestaviti protokol.

Ne da bi kaj sumila, sta stražarja odšla iz ledenice zadovoljna, da sta svoje delo opravila.

Komaj so se pa vrata za njima zaprla, je planil Jouvel k trupu, raztegnil Lidijo krčevito stisneno čelustjo in ji vylil v usta vso tekočino iz stekleničice, ki jo je potegnil iz žepa.

— Samo da bi ne bilo prepozno!

Naglo je potegnil za ročaje v steni in v ledenici je postalo toplo. Vse v skrbah se je oziral na Lidijo in in ogledoval poteze na njenem mrtvaškem blede obrazu. Minile so štiri minute. Jouvel je bil blede kakor zid. Naslonil se je na marmornato mizo, roke so se mu tresle.

Naenkrat se je vzravnal in vzkliknil:

Stanje samoupravnih davščin

Po zakonu o državnem računovodstvu se ima obremeniti z drž. proračunom predložiti Narodni skupščini tudi pregled odobrenih samoupravnih davščin za leto v katerem je proračun odobren. Prejšnja leta se ta določba ni izvajala in je bil prvič predložen pregled samoupravnih davščin s proračunom za l. 1927-28. Tudi s proračunom za 1928-29 je bil predložen poseben pregled vseh samoupravnih izdatkov in dohodkov za leto 1926. Priložen mu je tudi kratek ekspozé finanč. ministra dr. B. Markovića, po katerem smo imeli l. 1926 4012 vaških, 481 mestnih občin, 218 srezkih odborov, okrajnih zastopov in cestnih odborov, skupaj torej 4748 samoupravnih teles. Njihovi izdatki in dohodki so naslednji:

Izdatki:	
Vaške občine	Din 573.103.152
mestne občine	Din 1.284.656.122
srezi in zastopi	Din 56.069.299
okrožja in županije	Din 126.582.023
Skupaj	Din 2.030.411.023
Dohodki:	
Vaške občine	Din 419.935.367
mestne občine	Din 645.704.421
srezi	Din 41.211.017
okrožja	Din 88.077.560
Skupaj	Din 1.194.928.395

V navedenih dohodkih so upoštevane samo doklade, takse in trošarina brez samostojnih samoupravnih dohodkov, ki izvirajo iz lastnih raznih podjetij, kakor elektrarn, tramvaja itd. Navedeni dohodki predstavljajo torej dejansko davčno obremenjenost za samoupravne potrebe. Ako se upoštevajo, da so ta bremena znašala leta 1925 le 1.145.6 milijonov dinarjev, se vidi, da je sledilo l. 1926 le neznatno povečanje.

V svojem ekspozéju naglašja fin. minister, da je izdal naredbo, po kateri se ima nadaljevati delo za zmanjšanje onih samoupravnih dokladov, ki presegajo vršino 300%. Končno omenja ekspozé, da je od oblastnih skupščin 40,6% njihovih izdatkov namenjenih za zboljšanje cest, 5,8% za pospeševanje kmetijskival živinoreje. Izdatki za administrativno osebje so bili zmanjšani na 12,1% vseh izdatkov.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. zvečer.

Sobota, 3. decembra: Ob 13. ur. »Hlapec Jernej«: Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izv.

Nedelja, 4. decembra: Ob 15. »Ukročena trgovka«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. — Ob 20. »Medea«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 5. decembra. Zaprt.

Torek, 6. decembra. Zaprt. (Generalna).

OPERA.

Začetek ob pol 20. zvečer.

Sobota, 3. decembra: Zaprt.

Nedelja, 4. decembra: Ob 15. »Tosca«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Ob pol 20. »Bajadera«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 5. decembra. Zaprt.

Torek, 6. decembra. Zvenitba miloševa. premijera. Premijerski abonma.

Sreda, 7. decembra. Bajadera. Red C.

Četrtek, 8. decembra ob pol 20. ur. zvečer Faust. Gostovanje basista Nikola Zeca, člana dunajske državne opere. Izv.

Šentjakovski gledališči oder

V sredo, 7. dec.: »Igra v gradu«. (Abonma).

V četrtek, 8. dec.: »Igra v gradu«. (Izv.)

Gledališki pregled

V Parizu bo na povabilo F. Génierja na ciklus slavnostnih predstav dirigiral vzporedno dunajske drž. opere Fr. Schalk, nemški Mozartov ciklus pa bo pod vodstvom dr. Walterja, berlinskega dirigenta. Režiral bo M. Reinhardt.

Comédie Française je v procesu zahtevala odškodnino 300.000 frankov od igralke Huguette-Duflos in ravnatelj gledališča »de la Portez«, ki je anežiral imenovano igralko, ki je imela pogodbo s »Comédie« za 20 let. Sodišče je obsodilo igralko in ravnatelja, ker je vedel za veljavnost igralniškega kontrakta na »Comédie«, vsakega na 150.000 frankov globo.

Henri Barbusse, ki se mudi sedaj že delj časa v Rusiji, je predelal svoj vojni roman »Orenje« v odsko obliko. Pravico do prve vzporeditve ima »Teater revolucije« v Moskvi.

V Londonu so imeli premiero Frank Worthingtonove drame »Mvanc«. Delo slika tragedijo mešana bele in črne rase. V središču igre sta tri belega kolonista in zamorske princese. Sentenca igre se obrača proti predpravicam bele rase. Igra je vzbudila pri publiku, ki je bila v isti smeri orientirana, dokaj priznanja in živahnih diskuzij.

V Dortmundu pa se je Büchnerjevemu »Vojviki« bolj slabo godilo. Vrizorili so ga namreč brez črt in brez olepšavanja. Del publike je bil očeren in mno-o jih je med deljanjem ostentativno zapustilo gledališče. Nekateri so bili tako razburjeni, da so zvižgali in s klici sramotili avtorja, nevedoč, da je ubožec že davno mrtev.

V Berlinu je na »Mestni operi« dirigiral A. Zemlinski Smetanovo »Prodano nevesto« z velikim uspehom. Kmalu nato pa so peli opero »Poljub«, toda z manjšim učinkom.

V Pragi je nočjo premiera Verdijevega »Falstafa« na nemškem gledališču.

V Moskvi so z uspehom igrali igrjo »Solkino stanovanje«. Državna cenzura je hotel predstavo v začetku prepovedati in to radi vsebine. Bivši prof. otvoril a svojo ljubko navidezno »Mojni atelje«, ki se kmalu izpremenil v prijetno zabavišče, kjer se snajajo tudi visoki sovjetski uradniki. Iz samokritike raznih nastopajočih tipov odseva vsa polvarjenost sedanjega sovjetskega režima.

»Raduje se življenje nam, saj Radion pere sam!«

RAZUMNA MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

Sveda pa končno nastopijo trije državni poliklaji, ki predstavljajo državo in njeno pravičnost. Igra je na vsak način zanimiva ilustracija sedanjih ruskih razmer. Morala baš zato, ker so jo hoteli prvotno prepovedati. V Varšavi je vzbudil pogreb St. Przyby-szewskega precej nejevolje. Pokopali so ga 29. nov. v pesnikovem rodnem kraju pri Inowrazlavi na Pomorjanskem. Pogrebne svečanosti so se vršile natančno po redu in obredu kot si ga je veliki pesnik sam želel. V imenu poljske vlade je vojvoda pomorjanski okraši pesnikovo kredo z visokim državnim redom »Polonia restituta«, odlikovanje, na katero je pesnik vse svoje žive dni zamaš čakal. Še bolj pomembno pa je, da ni dobil nobene poljske literarne nagrade, ki jih je bilo zadnje čase mnogo razdeljenih. Bil je pač med največjimi poljskimi pisatelji novejših dob.

V Črnovcih bo na poziv gled. agenture »Carmen Silva« gostoval dunajski »Volks-theater« deset večerov. Prva predstava je »Vrt Eden«.

V Brnu bo izvajala 5. dec. »Filharmonika Beseda« prvič L. Janáčkov »Glagoliško mašoe«.

Dunajska drž. gledališča so začela z gostovanji po provinci. Tako bo drž. opera izvajala v Gradcu opero »Lohengrin«, drž. gledališče pa vzporedno več predstav v Linzu. Solnogradu in Inomostu.

Na dunajski drž. operi od 30. nov. do 6. dec. po aktivih pevci ne smejo prihajati pred zastor. Ta poizkus je naperjen proti vsemogočnim pokloniki klaki. Velik uspeh te opere je bil zadnje dni Meyerbeerjev »Profeke« z M. Németh (sopran), Olszewski (alt) in tenorjem Slezakom.

Na »Volks-theater« igra v Wedekindovi igri »Erdgeist« Lulu Marg. Körpke — Bivši »Lustspieltheater« v Pratu je izpremenjen v kino-gledališče. poprej je imel prostora za 720 oseb, sedaj pa jih ima za 1120.

Na Dunaju gostuje slavna pesalka Tamara Karsavina in njen partner R. Lester.

Znamenita pariska zvezda Yvette Guilbert pa je imela tri veluspele razprodane večere. Umetnica besede in geste je zadnji večer pela pesmi iz starih pariških časov. bohemske pesmi iz »Chat noire« in čarala brezmejno poslušalce. Prosvetni minister je podelil veliko odlikovanje za avstrijsko republiko pesniku A. Schmittlerju — Nocoj je na drž. Akademije premiera Hassen-cleverjeve komedije »Boljši gospod«, ki jo igra naša drama ta teden.

V Kairo je prispela angleška izralska družina, ki bo igrala ciklus Shakespearejevih dram na prenovljenem kraljevem gledališču. Ko je morala družba v pristanišču pokazati carinikom prilago, se je dogodilo nekaj čudno smešnega. Imeli so namreč v kovčgu med rekviziti tudi ono »Jorikovo lobanjo«, a katero je nekoč igral slaven Irving. Sedanji družini Hamlet Ernest Milton jo nosi vedno seboj kot dragocen amulet. Saj so veliki izraeli zelo praznovorni, kakor je znano. Kairski cariniki pa so pravo sloveško lobanjo natančno preizkušali in odlično družbo kratkomaletno aretirali, v veri, da so zaslužili pravice morilec. Šele po dolgotrajnih intervencijah so bili oproščeni Hamlet »ubogi Jorik« in ostali igralci.

Beograd ima med dr. na repertoarju: »Najdenček« (Nušić), Adamov balet Juscelle in Kristjevo opero »Tirane«.

Zagreb ima 4. t. m. premiero Wallaceve drame »Carovnik«. — V drugi »seriji« »Lohengrin« je imel kot Telramund odlični uspeh R. Bukčec. — Tenorist Solari je pel v korist »Rdečega križa« z »Hrv. glazb. zavod« francoske in italijanske šansone. — »Srbsko pev. društvo« v Zagrebu ima 9. dec. 50 letnico. Društvo je gojilo predvsem jugoslovansko in rusko pesem ter cerkveno glasbo. Istočasno bo v Zagrebu kongres Južno-slov. Pjevačkega Saveza.

Ostleška drama je dva meseca gostovala v Karlovcu, priredila tam 46 predstav, ki so vrgle 157.000 Din prejemkov, od tega 40.000 Din čistega.

Ljubljanska drama bo igrala že prihodnji teden za deco »Sneguščica« v režiji prof. O. Sesta. Opera pa pripravila »Carobno piščalko«.

Molnarjevo tridejansko komedijo »Igra v gradu«, ki jo igrajo vsa gledališča, vzporedno sredo 7. dec. in v četrtek 8. dec. Šentjakovski gledališki oder. Komedija je dosegla s svojim eksotičnim dejanjem in dobrim humorjem povsod velike uspehe. Posetite predstavo! Predprodaja vstopnic in trgovin gosp. Peter Šterka, nast. Milos Karnitnik na Starem trgu.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo 4. dec. so v ljubljanskem Narodnem gledališču sledeče predstave: a) drama: Ob 15.

Shakespeareova komedija »Ukročena trgovka«, ob 20. klasična tragedija »Medea«; b) v operi »b. 15. Puccinijeva »Tosca« ob pol 20. Calma-nova opereta »Bajadera«. Vse štiri predstave so ljudske pri znižanih cenah brez oblastnega davka. Obe popoldanski predstavi končata pred 18.

Enkratno gostovanje basista Nikola Zeca v ljubljanski operi. Kakor smo že poročali, gostuje na praznik dne 8. t. m. zvečer ob pol 20. ur. slaven basist dunajske opere komorni pevec z Nikol. Zec. Odlični umetnik je gostoval zadnji-krat v naši operi pred šestimi leti z naravnost kolosalnim uspehom. Vse takratne predstave so bile popolnoma razprodane in publika je želela, da bi se gostovanja še ponovila. Komorni pevec g. Zec je basist velikega umetniškega slovesa, dovršen v svojem petju in ravno tako tudi v igri. V ljubljani gostuje v eni najznamenitejših basovskih partij, polje veliko vlovo Melista v Gounodovi operi »Faust«. Predprodaja vstopnic od ponedeljka dalje pri dnevnih blaginji v operi.

Ljubljanka ga. Fanetta Hermsdorf, ki živi sedaj že delj časa v Nemčiji in gostuje tam na raznih neveljnih opernih odrih, je našemu koncertnemu občinstvu dobro znana še iz ona časa, ko je sodelovala kot solistka solpoveška pouka v Glasbeni Matici na raznih Matičnih koncertih in drugih koncertnih prireditvah. Kot domačinki je uprava rade volje ustregla ter ji dala priliko, da se pokaže svojim sorojakom tudi v operni stroki in je vsled tega izposlovala njen nastop v Mascagnijevi operi »Cavalleria rusticana«, kjer polje vlovo Santuze. Gostovanje g. Hermsdorf-Bilimove se vrši v petek dne 9. t. m. Obenem z Rusticano se polje tudi trajicijonati spremljevalci te opere to so Leon-cavallieri »Glumaci«. Predstava se vrši izven gledališkega abonmaja.

Miklavžev večer v mariborskem gledališču. V ponedeljek, 5. dec. ob 17. popoldne so vzporedi prvič v tej sezoni Gasparijeva otroška igra »Divji mož« ali »Ugrabljeni kraljičina«.

Nat na se pripelje naravnost iz oblačov sv. Miklavž. da odbori dec. Pakete z natančnim naslovom se prosí predati v gled. pisarno do ponedeljka popoldne.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo 4. dec. ob 15. popoldne se vzporedi ljudska igra »Rukovnjak«: zvečer prekrasna opereta »Iva« pri znižanih cenah.

Opozarjamo na nocojšnji simfonični koncert, katerega priredi ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union simfonični orkester kr garde pod vodstvom svojega dirigenta podpolkovnika Frana Pokornjaka. Orkester, 120 članov gud-balov — izvajajo na tem svojem ljubljanskem koncertu izredno interesanten za Ljubljano deloma popolnoma nov program. V I. delu se izvajajo simfonija v g-molu, delo ruskega komponista Vasilija Sergijeviča Kalinikova. Kalinikov, vrstnik Borodina, rojen 1866 v Volini, umrl leta 1901 v Jalti, je bil med drugim tudi dirigent takozvane italijanske opere v Moskvi. Napisal je celo vrsto simfoničnih del, ki so se izvajala kaj pogostokrat tudi izven mej njegove domovine. Simfonija je izredno interesantno delo in se prvič izvajajo v Ljubljani. V II. delu igra orkester Milojchevičeve Vaške slike in Gutovčev simfoniški kolo, obe noviteti na naših koncertih. Poleg tega pa izvajajo znano Dvorakovo simfonično pesem Opoldanska čarovnica in pa veličastno Čajkovskega overture 1812, ki konča z marš-selom in rusko carsko himno. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni, od 7. ure dalje pred koncertno dvorano.

Opoldanska čarovnica: Vsebinske te Dvorakove simfonične pesmi, ki jo igra danes zvečer gardni orkester v unijski dvorani je sledeča: V kotu siromasne kolibe se igra dete, mati pa pripravljajo na ognjišču kosilo za moža, ki dela na polju. Na enkrat postane dete nemirno in začne na ves glas jokati. Mati, hotela dete umiriti, mu nosi razne igračke. Ko vse to ne pomaga, mu zapre v opoldansko čarovnico. Na enkrat se dete umiri, a takoj zatem začne še bolj jokati. Svoje igračke meče v drugi kot sobe in ko ga mati ne more umiriti zakliče: »Pridi, čarovnica in odnesi neubogljence!« V tem trenutku se odpre vrata in na pragu se pojavi odurna žena. »Sem z detetom« zavpije. V smrt-nem strahu obljame mati dete, a žena se ji približa, stegne roko po detetu in mati pade v nezavest. Odšlo je popoldne, mož se vrača s polja, v kolibi pa najde onesveščeno ženo in na njenih prsih zadušena otroka.

Praska kulekclja sloven, modernega slikarstva je razstavljena v Jakopičevem paviljonu do četrta 8 t. m. Zbirka, ki je sestavljena z javne in zasebne lasti, obsega okoli 200 del Janeza in Jurija Šibica, Ažbete Petkovska, Kobilce, Vesela, Jakopiča, Groharja, Sternena, Jame, R. Sternene, Vavpotiča, Tratnika, Pilonca, C. A. Kosa, F. in T. Kralja, Jakca. Spoznapana in Maleša. Razstava je prava revija izbranih umetnin iz 50 letnega razvoja slovenskega modernega slikarstva in grafike ter nudi poleg visoke umetniške vrednosti tudi vir za nakup umetnin ki so povečini na prodaj. Razstava je odprta od 10 ure do 16 ure in

znaša vstopnina le 3 Din. Ker bo odprta samo do četrta 8 decembra, vabimo vse ljubitelje na obisk Narodna galerija.

Ciril-Metodova družba za ohranitev univerze

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, največja narodno - obrambna institucija v Sloveniji ustanovljena l. 1886, ko je bil naš narod najbolj zapostavljen in mu je pretil pogin vsled potujčevanja po Nemcih, Italijanih in Madžarih, — družba ki je bila in je čuvarica naše narodnosti in njenih mej, ki je rešila na 100 tisoče otrok tulega jarma, ki vrši z neumornim delom prosveto med Slovenci, ki neguje in podpira naše šolstvo, ki vzdržuje v najširših slojih naroda nacionalno zavest in ponos, ki ni nikdar zgrešila pri svojem kulturnem delovanju cilja in pota, ki vodi h kulturni svetlini vsakega naroda — vseučilišču, krče: »Roko stran od našega kulturnega ognjišča!«

Narodno obrambno društvo smo. Vseučilišče je naša najpomembnejša narodna pridobitev, hočemo jo z vsemi močmi čuvati in braniti. Z izgubo vseučilišča bi bil naš narod zelo ponižan. Nič okrnjenega, polno univerzo zahtevamo! Družbin protest je glas vseh najplemenitejših, nesebičnih mož in žena v Sloveniji. Je jek odneva vseh onih vemož našega naroda, ki so osnovali družbo za njo delali in umrli v veri, di zasije nekoč tudi našemu narodu na kulturno prosvetnem polju zvezda vodnica Alma mater.

Sokol Telovadna akademija sokolskega društva Ljubljana-matica

Na predvečer narodnega praznika je priredilo Sokolsko društvo Ljubljana-matica v svoji telovadnici v Narodnem domu telovadno akademijo, ki je dosegla v vsakem oziru popolen uspeh. Dvorana je bila nabito polna od sokolskega članstva in Sokolstvu naklonjenega občinstva. Prireditelji so posetili tudi konzula g. Richard in dr. Resl, dvorna dama dr. Tavčarjeva, veliki župan dr. Vodopivec, komandant dravske divizijske oblasti general Kalafatović, general Vuković in večje število častnikov, starosta JSS E. Gangl, zastopniki ljubljanske župe in ljubljanskih sok. društev i dr.

Aranžma akademije je bil brezhiben in je zastopil v vseh prisotnih globok vtis. Telovadni nastopi posebnih oddelkov so se vršili točno po sporedu. Ženska deca je izvajala vaje z obroči, moška deca je pokazala snov in potek vzorne telovadne ure. Člani so nastopili s tremi točkami: z vzornimi prostimi vajami, na konju na šir z ročaji in s preskoki čez konja vzdolž. Članice so izvajale vedno lepe, vedno učinkovite vaje s snžnimi kepami, ena vrsta članic je nastopila na bradli in končno so še nastopile skupno s člani v telovadni kompoziciji »Faust« (9 članov in 6 članic) Ženski naraščaj je vezbal rajalne vaje, moški naraščaj vrhunške proste vaje in telov kompozicijo »Marsellaise«. Vsi oddelki so bili v izvajanju storili v polnem obsegu svoje sokolske dolžnosti, potrdili so se v delu. Lastno spoznanje, da si storili to, kar ti velevala sokolska naloga, naj je vsakomur — od onega najmlajšega Sokolička do najstarejšega Sokola — najlepša pohvala. Ženski naraščaj, ki je nastopil kot omenjeno z rajalnimi vajami, je moral to točko ponoviti: iznenadilo se nas vaje članic na bradli. Telovadna kompozicija »Marsellaise«, ki je bila zaključna točka telovadnega sporeda in jo je izvajal moški naraščaj ob petju sokolskega pevskega zbora in spremljevanju klavirja je dosegla silajen uspeh.

Takoj po telovadbi so se zbrali vsi društveni telovadni oddelki z društv. odborom na čelu v telovadnici in je imel društveni častni starosta br. dr. Murinik na vse navzoče lep govor, v katerem se je v izbranih besedah spominjal francosko-jugoslovanskega prijateljstva in našega narodnega in sokolskega praznika 1. decembra. Z državno himno »Bože pravde« je bila zaključena prireditev, kakršne že dolgo nismo videli v Ljubljani.

Sokolska hvala vam vsem od najmlajšega do najstarejšega člana za Vaše neumorno sokolsko delo za svoje društvo, hvala za prelep užitek na akademiji. Zdravo!

— Pravilno varovanje in pomoč pri telovadbi ter prvo pomoč pri telovadnih nezgodah bo nazorno predstavljal film, ki ga izda COS. Pri sestavi filma bodo sodelovali: zdravniški in biografski odsek COS, ter priznana telovadna strokovnjaka brata Erben in Očenašek. Film ima namen, da kolikor mogoče odpravi nezgode, ki se dogajajo pri telesnih vajah, obenem pa bo služil kot pripomoček v sokolskih prednjačkih tečajih, da se prednjački naučijo pravilnega varovanja in pomoči pri telovadbi. Tak film je vsakakor velik napredek v telesni vzgoji.

— Inozemci o Sokolstvu. Japonski vojni ataše na Dunaju podpolkovnik Šinokuzoku je prisostvoval na lanskem vsokolskem zletu v Pragi kot delegat japonskega vojnega ministra. Poročilo, ki ga je poslal svojemu ministru, je bilo zelo obširno in polno hvale in priznanja Sokolstvu. Med drugim pravi v tem poročilu: »Kdor hoče pojmiti moč in bodočnost češkoslovaškega naroda, ta mora v celoti poznati sokolski pokret.« Dalje pravi: »Kdor je videl potovanje in prihod Sokolov na zlet, se mu je nehoti vzbudila misel, da odhajajo na bojišče. Tudi o telovadbi in povorci je poročilo polno hvale in priznanja. —

— Priznanje Sokolstvu Univerza New-Jersey College je zaprosila COS, da bi ji poslala sposobno prednjakino, ki bi na univerzi predavala o sokolskem telovadnem sestavu z ozirom na telesno vzgojo. Povod tej prošnji COS, so dale znane zmage Sokolstva na mednarodnih tekmah in olimpijadi, kar znači, da je sokolski telovadni sestav edini najboljši in najdovršenejši.

— Koliko ima COS, sokol domov in letnih telovadnic? Po statistiki COS, ima 580 društev svoje lastne sokolske domove, 1198 pa lastna letna telovadnica. Iz navedene statistike je torej razvidno, da ima vsako 6. družbo svoj dom oz. letno telovadnico. Največ sokolskih domov ima župa polkovnika Švece 27, Tyršova 25, in Vzhodnočeška 22. Po 1 sokolski dom imajo župe Nitranska, Podkarpatska in Dunajska. Brez lastnih domov pa sta župi Vychodoslavenska in Zabraničana.

— Telovadec in sportnik. Pri nekem teku v Nemčiji je bilo treba preplezati 2.50 m visoko zapreko. Ko so tekmovalci prišli do zapreke, sportniki niso mogli preko zapreke, ker jim je bila previsoka, telovadci pa so z lahkoto prišli čez zapreko. Dokaz kakšne zmoglosti si pridobimo z vajami na orodju. Iz tega sledi, da se telovadec hitreje priuči skoku ob palici, nego sportnik. S telovadbo si pač vzgojimo vsestranske telesne spretnosti.

— Italijanski fakisti prevzeli nadzor nad sportom. S posebnim vladnim odlokom je bil postavljen italijanski olimpijski odbor pod fašistovsko nadzorstvo. Enako kot olimpijski odbor so tudi ostala telovadna in sportna društva pod fašistovskim nadzorstvom. Vsekakor lep vzgled kulturne svobode v domovini dvatisočletne kulturne.

— Belgijski gimnastiki, kakor poročajo njih listi, se iz dosedaj neznanih vzrokov ne bodo udeležili tekmovalne telovadbe na olimpijadi v Amsterdamu, ravnotako ne Finici. Tako se krog tekmovalnih vrst vedno bolj krči.

— Nizozemska telovadna zveza pokazuje v zadnjem času veliko aktivnost, posebno v ustanavljanju novih društev in pridobivanju novih članov. Pred kratkim se je vršil na poziv nizozemske telov. zveze 6 mesečni prednjački tečaj, ki ga je uspešno vodil izvršni švicarski telovadni strokovnjak g. Miez. Pri ugodni rezultati so se pokazali v tem, da so mnoga društva, ki so bila izven zveze, pristopila v zvezo. Zveza je štela konec meseca februarja 1927 309 društev s 36.431 člani, kar je z ozirom na 8 milijonov prebivalcev slaba relacija.

— Telovadba v Estoni. Da bi se telovadba v Estoniji razvila do iste višine, kakor po drugih sosednjih državah, je sklenil estonski parlament, da ustanovi v ta namen poseben fond, in sicer se bo vse davek od prodaje alkoholnih pijač in tobaka nalagal v ta fond. Uprava za telesno vzgojo Estonske republike, je v času od 1. marca do 1. oktobra 1926, nakazala v to svrhu 220.000 mark, od katere svote se je porabil en del za zgradbo stadiona, drugi del pa za izobražbo telovadnih učiteljev.

— Najboljši lahkoatletični rezultati švicarskih gimnastikov. Dosedanji najboljši rezultati, ki so jih dosegli švicarski gimnastiki pri raznih telovadnih tekmah iz lahke atletike so sledeči: tek na 100 m 11 sek, 800 m 2.04, tek z zaprekami na 110 m 14.8, skok v daljino 692 cm, skok v višino 180 cm, skok ob palici 362 cm, met kroglice 13.43 m, met kopja 51.30 m in met diska 39.90 m.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. decembra 1927.

— Proslava našega narodnega praznika v Pragi. V četrtek se je vrnilo v posvetovalni starostnega magistrata v Pragi manifestacijsko zborovanje Češkoslovaško-jugoslovenske Lige in Jugoslovenskega Kola pod predsedstvom prosvetnega ministra dr. Hodža in predsednika Kola generalnega konzula R. Bradanoviča. Zborovanje so se udeležili naš poslanik Lazarevič z uradniki poslaništva, generalni konzul Cvjetiča, poveljnik praške garnizije general Seara, generalni inspektor Podhajsky, bivši minister dr. Schiesl, mnogo poslancev, vseučiliški profesorjev, članov francoske glasilke misije, cela jugoslovenska praska in mnogi drugi prijatelji jugoslovenskega naroda. Pevsko društvo praških učiteljev je otvorilo svečanost, na kar je spregovoril minister dr. Hodža, ki je vzel za podlago svojega govora božično proklamirano kralja Petra I. 1914. Naglašal je, kako težka je bila borba Jugoslovenov za osvoboditev in ujedinitve in obdobje je njihovo narodno moč in samozavest. Omenil je tudi Malo antano, ki po njegovem prepričanju ni samo formalna tvorba, marveč sloni na trdih zgozdovinskih in političnih temeljih. Potem je govoril profesor trgovske visoke šole dr. Dvorsky o elementih, iz katerih je sestavljen jugoslovenski narod. Obema govornikoma se je zahvalil konzul Bradanovič. V okvirju proslave je bila v Tyrševem domu svečano otvorjena razstava slik akademikega slikarja Mike Miljana, ki je študiral pred vojno na praški akademiji.

— Proslava našega narodnega praznika v Bratislavi. Bratislava je proslavila jugoslovenski narodni praznik s slavnostno predstavo v Narodnem gledališču, ki jo je priredila češkoslovaško-jugoslovenska Liga. Vpripzori so opero »Boris Godunov« z ruskim opernim pevcom Melnikovim. Slavnostne predstave so se udeležili številni zastopniki slovaške javnosti. Pred začetkom predstave je zaigral orkester jugoslovensko in češkoslovaško himno, na kar je bratislavski župan dr. Bella spregovoril o češkoslovaško-jugoslovenski vzajemnosti.

— Kako postopajo fašisti z našim narodom. V soboto, 19. nov. ob 22. je v bližini Križišča pri Rauberkomandi patrolirala patrulja fašistovske milice. Mimo patrole je v spremstvu svojih dveh bratov prišel popolnoma gluhomu delavcu Lojze Frelju, Slovence iz Ločice v Vipavski dolini. Ker se Frelj na klic patrole ni ustavil, sta dva milicijska iz neposredne bližine oddala na gluhomu šest strelcev. Eden ga je zadel na roki, ostalih pet pa v prsa. Milicijski so odvedli ranjenega Frelja do vojašnice na Rauberkomandi, kjer je vsled notranje izkvaritve izdihnil. Zdravniške pomoči ni bilo. Frelja sta na mrtvaškem odru v Postojni ves čas čuvala dva karabinerja. Tudi pogreb sta spremljala karabinerja, ker so se oblasti hle upravičenih demonstracij prebivalstva radi tega nečloveškega umora. Brezobzirnost in predrznost fašistov gre tako daleč, da bo moral nastopiti proti temu izzivanju ves kulturni svet.

— Sodniki za novinarske spore. Pravosodni minister dr. Dušan Subotič je sklenil uveljaviti novinarsko uredbo, ki jo je izdal bivši pravosodni minister dr. Sršnik. V ta namen bodo v najkrajšem času imenovani v vseh večjih mestih posebni sodniki, ki bodo v smislu uredbe reševali spore med novinarji in lastniki listov.

— Zahteve vseučiliških profesorjev. Udrženje vseučiliških profesorjev v Zagrebu je poslalo prosvetnemu ministru spomenico, v kateri energično zahteva, naj se črta iz novega finančnega zakona zloglasni člen 44. ter onemogoči vsaka redukcija ali okrajšanje fakultet. Enako spomenico so poslali vseučiliški profesorji tudi Narodni skupščini.

— Konferenca o komercijalizaciji železnice. Prometno ministrstvo je ponovno zahtevalo od vseh gospodarskih organizacij in zbornic, naj določijo svoje zastopnike za veliko konferenco o komercijalizaciji železnice, ki se bo vršila pod predsedstvom prometnega ministra v ponedeljek 5. t. m.

— Propagandno gostovanje ljubljanske opere. Upraviški oddelek prosvetnega ministrstva je dovolil ljubljanski operi propagandno turnejo po Vojvodini, ki se bo vršila v aprilu prihodnjega leta. Ljubljanska opera bo gostovala v vseh večjih krajih Vojvodine, tako v Novem Sadu, Somboru, Subotici, Velikem Bečkereku, Vršču in Veliki Kindi. Ni izključeno, da priredi nekaj gostovanj tudi v Beogradu.

— Lep uspeh poštne organizacije. Kakor znano, so bili dne 1. aprila lanskega leta poštini zvanjenci in služitelji izpod treh službenih let degradirani za dnevničarje. To degradiranje je pa bilo prizanešeno samo nameščencem državne policijske straže, policijskim agentom ter zvanjencem finančne kontrole. Vrla organizacija je takoj nato začela z vso odločnostjo in vztrajnostjo delovati, da doseže oškodovanim poštnim uslužbencem nazaj prejšnje mesto v državni službi. Boj je bil uspešen, zakaj čl. 65 fin. zak. za leto 1928 in 1929 pravi: »Na vsa mesta zvanjencem in služiteljem se morejo posamezne osebe postavljati za dnevničarje v smislu zakona, razen v državni policijski straži, za policijske agente, za zvanjence in služitelje poštne, brzojavne in telefonske stroke in za zvanjence finančne kontrole.

— Pri poštni hranilnici v Ljubljani se pripuščajo k izkušnjam za III. kat. tudi dnevničarji, kateri imajo šolsko izobrazbo za III. kat. in več kot dve leti službe. Organizacija ptt uslužbencev je napravila potrebne korake pri poštnem ravnanstvu, da bi tudi tako postopalo, kar bi bilo povsem prav in pravično.

— Društveno delovanje poštinih uslužbencev. Z zadnje odločbe se OPO v minulem mesecu posnemamo blaginjske poročilo, ki pravi: Dohodki Osrednje poštne organizacije izkazujejo 31.582 Din, izdat-

ki pa 24.399 Din, prebitka torej 7183 Din. Provizija trditi iz leta 1922 do 1924 znaša 3304 Din. Od brošure »Ljubljanska pošta« je do danes dobička 3058 Din. Skupno premoženje znaša 13.546 Din.

— Zopet nič! Tudi v decembru kronski vpokojenci nismo bili prevedeni v dinarski. Vse lamentacije so bile zaman. Seveda, gotovi gospodi je dobro. Kaj jo brigajo kronski vpokojenci, ki si niti močnika ne morejo privoščiti. Črna nevarnost.

— Glasbena Matica v Ptuj. Danes ob 4. uri pop priredi svetovni češki godalni kvartet »Zika« koncert v stolni cerkvi. Če ne so zelo nizke tako, da je omogočen poset tudi najrevnejšim slojem. Program tvorijo izbrane skladbe svetovnih skladateljev: Beethovna, Haydna, Mozarta, Schumann, Dvořaka, Čajkovskega in Suka.

— Opozorilo dobrovolcem. Ministrstvo za agrarno reformo opozarja dobrovolce in druge agrarne interese, da je dodeljevanje zemljišč za tekoče gospodarsko leto zaključeno in da naj do novega gospodarskega leta nihče več ne vlagi zadevnih prošelj.

— Novi gradbeni kredit. Za vodovod na zagrebškem aerodromu je odobren kredit v znesku 200.000 Din. za popravilo poldruga potiskega intendantskega skladišča v Petrovaradinu 100.000 in za nova poslopja poljedeljskega ministrstva 2.447.000 Din.

— Ukazi v prosvetnem ministrstvu. V prosvetnem ministrstvu pripravljajo nove ukaze o premetstvih, napredovanju in vpokojitvi učiteljev osnovnih šol. Ukazi bodo prihodnji teden predloženi kralju v podpis.

— Manifestacije pred francoskim konzulatom v Zagrebu. Zagreb je letos na poseben način proslavil praznik osvobodjenja in ujedinitve. Zgodaj jutraj so se začeli zbiriti manifestanti pred univerzo, od koder so odkorakali na Preradovičev trg, kjer jih je sprejel pred italijanskim konzulatom močan kordonski policije. Tu je zlasti akademska mladina demonstrirala proti Mussoliniju. Nastopili je morala policija, ki je demonstrante razgnala. Pred francoskim konzulatom je prišlo do spontanega manifestacije, ki je bila francosko-jugoslovenska prijateljska. Manifestanti so zapeli francosko in našo himno. Na balkonu se je pojavil francoski konzul, ki so mu priredili manifestanti navdušene ovacije.

— Za naše onstran granic je zavedna družba v Šmarju pri Jelšah nakazala jugoslovenski Matici zbirko 85.50 Din. Iskrena hvala.

— Ne vračate naših dopisov, ki smo jih primorani vam pošiljati radi neizmerne bede. Zavedamo se vaših težkoč v borbi za življenjski obstanek, a vendar je še v vaših močeh, da pomagata nam najbednejšim. Vsak najmanjši dar v blagu ali denarju bo mo hvaležno sprejel. Spominjate se nas zlasti pred Božičem, da privarite vsaj malo veselja nam najbednejšim slepih. — Milodare sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana Wolfova 12.

— Velike nevihte v Hercegovini. Iz Mostarja poročajo, da divjajo že dva dni nad Hercegovino strašne nevihte. V goreni Hercegovini so veliki snežni zameti popolnoma onemogočili promet med Nevesinjem in Gackom. Veter je podrl številne brzojavne droge tako, da je prekinjen ves brzojavni in telefonski promet.

— Iz Planine pri Rakeku. Na praznik dne 8. decembra priredi Dramatični odsek U. V. I. iz Ljubljane pri nas gledališko predstavo »Mrak« drama v 3 dejanjih. Občinstvo vabimo, da se te prireditve udeleži v velikem številu, ker je ta igra res nekaj lepega. Predstava se vrši v Vilharjevem domu, začetek ob pol 4 uri popoldne.

— Božične razdelnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« so izšle. Prosimo vse zavedne Slovence, da se poslužijo za voščila le teh narodnih razdelnic. Naročajo se v C. M. pisarni, Ljubljana, Narodni dom.

— Velika želja ni več strašilo, pred katerim je vsaka gospodinja enkrat ali dvakrat mesečno trepetala. — Danes je vsaka gospodinja v stanju da tako delo opravi kot za zabavo. — Vsak reden postavi umazano perilo, da se čez noč namoči, a potem ga prekuha z »Radionom« v času, ko pripravljajo kosilo. — Končno izperi v čisti vodi, pa je v eni uri pranje gotovo, a perilo belo kot snež.

Skor preko kože

17 XII 1927 NA TABORU

Iz Ljubljane

—lj Odlični gost. Sinoči je prisel v Ljubljano g. dr. Otokar Beneš, bivši dolgoletni konzul češkoslovaške republike v Ljubljani, znani veliki prijatelj našega naroda. Ustavil se je v Ljubljani, da poseti številne svoje prijatelje in znance pred odhodom na svoje novo mesto v Indiji. G. dr. Beneš je namreč imenovan za generalnega konzula svoje države v Bombayju. Dobrega našega prijatelja iskreno pozdravljamo na naših tleh in mu želimo mnogo uspeha in sreče na novem njegovem mestu v daljni Indiji.

—lj Avstrijski generalni konzul g. dr. Pleinert je nastopil včeraj petdesetletni dopust. Za časa od-otnosti ga bo nadomestoval višji revident g. Strander.

—lj Obilastni urad za posrečevanje dela privratnim nameščencem v Ljubljani ima v evidenci sledeče službe iščeče moči: 11 trgovskih pomočnikov in prodajalk raznih strok, 4 blaginjske, 3 izločbene aršerlerje, 4 trgovske pomočnike, 9 knjigovodij, 5 trgovskih poslovodij raznih strok, 6 pisarniških uradnikov, 2 obratovodij za kemična podjetja, 5 rudarskih tehničnih uradnikov, 3 pomožne carske posrednike, 4 praktikanke za urade, 9 kontrolistov, 10 skladišč-

nikov, 5 stenografinj v raznih jezikih, 1 rudarskega geometra, 2 drogist, 3 tehnične risarje, 2 elektrotehnična uradnika, 1 brodograditelj, 3 šumarske uradnike, 3 laborante za proizvajanje spirita. Vsa podjetja se naprošajo, da se v slučaju potrebe izvežbnih delovnih sil iz vrst privatnega nameščentstva obračajo na gornji urad. Urad posreduje za obe strani, za delodajalce kot delomalce popolnoma brezplačno.

—lj Proslava ujedinitve sokolskega društva v Štepanju vasi se vrši v nedeljo, dne 4. t. m. v društveni telovadnici po izbranim slavnostnem sporedu. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Član iz slavnostnem kroju. K obilni udeležbi vabi odbor.

—lj Miklavževanje na Taboru. V ponedeljek pop. ob pol 4. uri za mladino: I) a) godba, b) Miklavž prihaja (igrokaz-Tratar c) Špelca z medvedkom (scena — gđ. Grošljčeva), d) Nastop Miklavža s spremstvom, e) Razdeljevanje daril. II) ob 20. uri zvečer za odrasle: a) igra hudčev ob peklenskem ognju, b) Nastop Antona c) mladinska scena, d) Nastop Miklavža, e) razdelitev daril. — Ples. — Oder je bogato opremljen, scena pri odsevi razsvetljavi, pekel fantastično bajno razsvetljen, parketom zabranjen vstop z odra v dvorano.

—lj Prine in princezinja Kolibri. V Ljubljano sta dospela prilivkova princ Kolibri in princezinja Kolibri, ki sta v hotelu Lloyd. Princ je visok 60 cm in je star 25 let, princezinja pa je stara 20 let. Jutri v nedeljo se bosta ves dan od 8. jutraj dalje predstavljala ljubljanskemu občinstvu v salonu hotela »Lloyd«.

—lj Trgovine v nedeljo pred sv. Miklavžem. Gremij trgovcev obvešča vse člane, da so trgovine v nedeljo pred sv. Miklavžem lahko celi dan odprte. Načelstvo.

—lj Gremij trgovcev v Ljubljani vabi vse trgovce, ki se bavijo s točenjem alkoholnih pijač, da se udeležijo sestanka, ki ga sklicuje gremij za v ponedeljek, dne 5. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v zborovalnico Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Beethovnova ul. 10. desno. Na sestanku se bo obravnavalo vprašanje prepovedi točenja alkoholnih pijač. Načelstvo.

—lj Mesno središče »Treznje mladine« v Ljubljani javlja, da se vrši v soboto, dne 3. t. m. v akad. kolegiju predavanje za nižješolce ob pol petih, za višješolce pa ob petih popoldne. Po predavanju za višješolce bo seja širšega odbora. Zdravo! Tajnik I.

—lj Miklavž na Taboru. Spremljanje daril se vrši na Taboru poleg družbene pisarne v nedeljo popoldne od 3 do 6. ure ter v ponedeljek od 9. ure jutraj nepretrgoma do 8. ure zvečer. Kdor prinese darilo za popoldan, mora kupiti obnem tudi sedež, ker bodo isti numerirani, da se bo moglo izvršiti obdarovanje v kar najlepšem redu, hitro in točno. — Sedeži 6 Din, stojišča 3 Din. — Začetek popoldne točno ob pol 4. zvečer ob 8. uri. — Prireditveni odsek.

—lj »Miklavžev večer Atene« se vrši v nedeljo, dne 4. decembra v veliki dvorani Narodnega doma ob pol 5. uri popoldne. Prijave se sprejemajo v soboto, dne 3. decembra od 10. do 12. ure popoldne in od 5. do 7. ure zvečer v prvega nadstropja Narodnega doma in v nedeljo od 10. do 12. ure popoldne. Ob vseh navedenih urah se sprejemajo mala darila za otroke in se izdajajo leg-timacije.

—lj Polet okoli sveta. Danes je pričela predvajati ZKD v prostorih kina Matica izredno lep in poučen film, ki nas upoza z vseni deli naše zemeljske oble in z običaji in šegami dotičnih narodov. Iz Pariza nas popelje film preko Geneve v Egipt v Libijsko puščavo, nadalje skozi Sueški prekop v angleški Aden, v Indijo, na Malajsko in Bormudske otoke, na Kitajsko in Japonsko, nadalje v San Francisco, preko cele Amerike v New York in nazaj v Pariz. V nepopisno lepih slikah se nam predložijo vse krasote in značilne posebnosti dotičnih pokrajin, tako da ostane vsakemu gledalcu ta film nepozabno v spominu. Radi izredne lepote, poučnosti in zanimivosti tege sporeda, ki ga ZKD predvaja prvič na svojem sporedu, vabimo k najboljšeemu obisku vsakogar, kdor se zanima za potovanje in spoznavanje sveta. Zlasti pa mladino in dišavio. Današnja predstava se vrši ob 14.30 uri; film se še pomavlja jutri ob 11. uri popoldne in v ponedeljek ob 14.30 uri.

—lj Vičani. Miklavžev večer v ponedeljek zvečer v gostilni Amerika. Glince.

—lj Plesne vaje v salonu Amerike, Glince, se vrše ob sobotah zvečer.

—lj Za Miklavža in Božič Vam udi najceneje veliko izbero vsakovrstnih otroških vozčkov, igračnih vozčkov itd. »Tribuna P. B. L., Karlova cesta 4. Opozorjamo tudi na današnji oglaš.

—lj Podoficirsko počepno društvo za Slovenijo in Ljubljani priredi v nedeljo 4. decembra t. l. zabavni večer v restavracijskih prostorih hotela »Miklič« v svrhu proslave Narodnega ujedinitve. Pričetek ob 20. uri. Dovoljno zabave in plesa. Vstopnine ni, temveč samo dobrovoljni prispevki. Vljudo vabi odbor.

—lj Martinovance ženske šempeterske C. M. podružnice v Ljubljani je prineslo glavni družbi Din 5.000.—. Pozdravljamo in marljivo odboru iskrena hvala! 947-n

—lj »Koledovanje« Ciril Metodove družbe se vrši, kakor običajno dne 8. januarja 1928 v Narodnem domu.

—lj Gledališče »Lutka« na Taboru. Na splošno željo se ponovi danes pop. ob 3. igro »Gaspertek dvorni zdravnik«. Zaradi reda se bodo izvajale izkazuje za vstop k predstavi dopoldne od 11. do 12. ure v večji poleg glavnega vhoda in pop. pol ure pred začetkom predstave. Gledališče »Lutka« na Taboru nudi mladini plemenito zabavo in izobrazbo. Zato občinstvo posebej opozarjamo na važnost tega predstavi, ki se posebej prireja za mladino z velikimi žrtvami in samo iz ljubimi do iste.

—lj Največjo izbiro bluz. otroških oblek in plaščov nudi ceno KRISTOFIĆ-BUCAR.

Oblačila tvrde J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

—lj Sokol Šiška. Plesna šola Sokola v Šiški priredi v soboto, 3. t. m. ob 20. uri v dvorani hotela Bellevue Miklavžev večer, združen s čajanko. Vabimo vse članstvo, ljubitelje plesa in družabnosti, kakor tudi po plesalnih vpeljane goste k mnogostevlini udeležbi. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Darila se sprejemajo v petek in soboto od 17. ure dalje na Bellevue. Zdravo! Odbor.

—lj Jutri »Nedeljske popoldanske družabne plesne vaje g. Jenčac, v veliki dvorani »Kazine« od 4 do 7. pop. in ne kakor je bilo ustmeno javljeno, ker se v tej dvorani ne vrši Miklavžev popoldne. G. Jenko bo pozeval zadnje slike priljubljenega Slova-Foxa in prične z novim angleškim Boston-Waltz. Začetniki-ce za Slova-Fox in Tango vabljene že ob 3. pop. Studenti-nje znižano članarino. Na praznik 8. t. m. se istotako vrši pop. ob 4. v veliki dvorani »Kazine« »Dancing« z različnimi plesnimi in družabnimi igrami. Večerni plesni tečaji-perfekcije vsako sredo ob 8. uri zveč. v levi spodnji dvorani hot. »Union«.

—lj Utopljenka v Ljubljani. Iz Ljubljane so včeraj potegnili v Štepanji vasi truplo neke mlade utopjenke, čije identitete do sedaj še niso ugotovili. Truplo, ki je ležalo najmanj že štirinajst dni v vodi in je že deloma razpadlo, so prepeljali v mrtvašnico v Štepanjo vas.

—lj Zrtev radovednosti. V sredo zvečer je stala pred trgovino Bata v Prešernovi ulici služkinja Marija Verbič in opazovala pestro vrvečo množico, ki je obdvojala izlebo. Marijo je premotila skušnjava in pridružila se je radovednim gledalcem. Svojo radovednost pa je drago plačala. V gneči ji je neznan, spreten uzmotiv popolnoma neopazno odrezal torbico, v kateri je bilo 1500 Din in poselska knjižica. Uboga služkinja je ob vse svoje prihranke, ki jih je prištedila tokom šestih mesecev. K nesreči se je pridružila še druga, da je namreč Marija baš dan poprej izgubila službo.

—lj Dva mlada tatila. Policija je aretirala ključavničarskega pomočnika Frana Š. in ključavničarskega vajenca Miho J., ki sta svojemu mojstru odnesla razno orodje v vrednosti 2000 Din. Tatila, ki valita krivdo drug na drugega, sta bila izročena sodišču.

—lj Od doma je iginila 10letna Terezija Kopač, stanujoča na Viču štev 27. Pogrešajo jo že od 28. novembra. Terezija je majhne postave, suheha, bledega obraza in kostanjnih las. Obležena je bila v modro volnevo obleko, beloplačast predpasnik in črne turistovske čevlje.

—lj Pogreša se 21letna strojna pletilka Marija Babšek, stanujoča v Rožni dolini. Babškova je odšla 18. novembra k svoji sestri Alojziji Skubic v Hradskega vas, kjer je prenočila, drugo jutro je pa odšla, rekod, da se pelje domov k svoji materi Ivani Skubic v Zavrstniku. Od tega dne dalje Babškovo pogrešajo, kajti k materi ni dospela. Ni izključeno, da je utopljena, katero so potegnili iz Ljubljane in o čemer poročamo na drugem mestu, identična s pogrešano Babškovo.

Iz Celja

—lj Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 6. decembra ob 8. do 12. ure dopoldne v ravnateljevi sobi v poslojpu carinarnice, Savinjsko nagrežje.

—lj Proračun celjskega okrajnega zastopar za leto 1928 je sestavljen. Štrankam je na vpogled med uradnimi urami od 8. do 12. ure v uradnih prostorih v Vodnikovi ulici do vstevši 10. decembra.

—lj Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

—lj Regulacija Hudinje. Sedaj se vrše razne priprave za glavna regulacijska dela. Ta dela izvršuje vojaštvo. Ko dope potrebn material, se prične takoj z glavnimi deli. Reže se nova črta, tako da bo tok Hudinje ponekod doblil novo strugo. Na nekaterih krajih položje v strugo takozv. mrežnate prage in bodo tako dvignili nivo iste. Struga bo na ta način tako utrjena, da je voda ne bo mogla več izpodkopati.

—lj Knjigovodski tečaj, katerega priredi kulturni poudelki delavske zbornice v Celju ima prvi sestanek v ponedeljek dne 5. decembra t. l. v prostorih »Trgovske šole« v Celju druga soba prilično levo, na katerem se bodo določile učne ure, ter se dogovorilo vse potrebno glede obdržavanja tega tečaja. Kakor že omenjeno je tečaj le onim udeležencem, kateri si hočejo na ta način pridobiti temeljne pojave o knjigovodstvu, ne da bi morda iz tega tečaja izšli kakim usposobljeni uradniki.

Iz Maribora

—lj Koncert godbe kraljeve garde. Sinoči se je vršil v uminski dvorani koncert godbe kraljeve garde pod vodstvom kapelnika podpolkovnika Pekornjaja. Klub številnim koncertom, ki so se vršili zadnje čase, je bila velika uminska dvorana do zadnjega kotika napolnjena. Godba, broječa 120 mož, je podala res umetniško izvajanje skladbe in je bila zato deležna viharnega aplava. Kapelniku Pekornjaju je mariborska godba poklonila srebrni oficirski zbor pa zelen latorjev venci.

—lj Koncert Zika v Mariboru. Na svojem ponedeljkovem koncertu, za katerega vlada v Mariboru izredno zanimanje, bodo Zikovi igrali Haydnov godalni kvartet: G-molu, nadalje znamenito Škerlančev Sotinno da camera, ki je bila vespovsod izredno simpatično sprejeta in Sukov godalni kvartet v B-duru. Preostale vstopnice se dobe v preprodaji in na večer pri blaginjski Zikove mora vsako slišati.

—lj Socijalistična kandidatna lista ponovno zavrnjena. Na pritožbo klerikalcev je bila socijalistična kandidatna lista ponovno zavrnjena v popravilo Klerikali so namreč zahtevali izbris kandidatov novinarja Golouha in novinarja Goloba, ker ne bivata v Mariboru nepretrgoma dve leti. Obema manjka samo par tednov. Mesto njih so morali socijalisti postaviti nove kandidate. Radovedni smo, kaj si bodo klerikalci se izmislili, da bi lahko onemogočili nasprotne kandidate.

—lj Poostreitev pasjega kontumake. Ker so hodili v zadnjem času klub pasjemu kontumacu po mestu psi brez nagobčnika in je bilo ugrizenih več oseb. razglašla mestni magistrat, da je dobil mestu konjač ponovno strogo nalog, da mora pokončati brez izjeme vse pse, ki jih zaloti brez nagobčnika.

—lj Miklavžev večer v Narodnem gledališču. Narodno gledališče priredi v ponedeljek ob 17. mladinsko predstavo. Vpripzori se Gasparjev »Divji mož«. Po predstavi pride Miklavž in bo obdaroval vse prde otročke. Darila je oddati najkasneje do ponedeljka popoldne v gledališki pisarni.

—lj Odpovedi stanovanj se množe. Klub svolednemu zagotovilu hišnih posetnikov, da bodo pri odpovedi stanovanj postopali skrajno obzirno, se stanovanjske odpovedi silno množe. Neki večkratni hišni posetnik je odpovedal vsem svojim strankam — okrog 50 — Za stanovanja zahteva tako horendno najemnino, da je običajni smrtnik sploh ne zmora.

5. decembra

Miklavžev večer »Ljubljanskega Sokola« v Narodnem domu za mladino ob 5., za odrasle ob 8. PLES

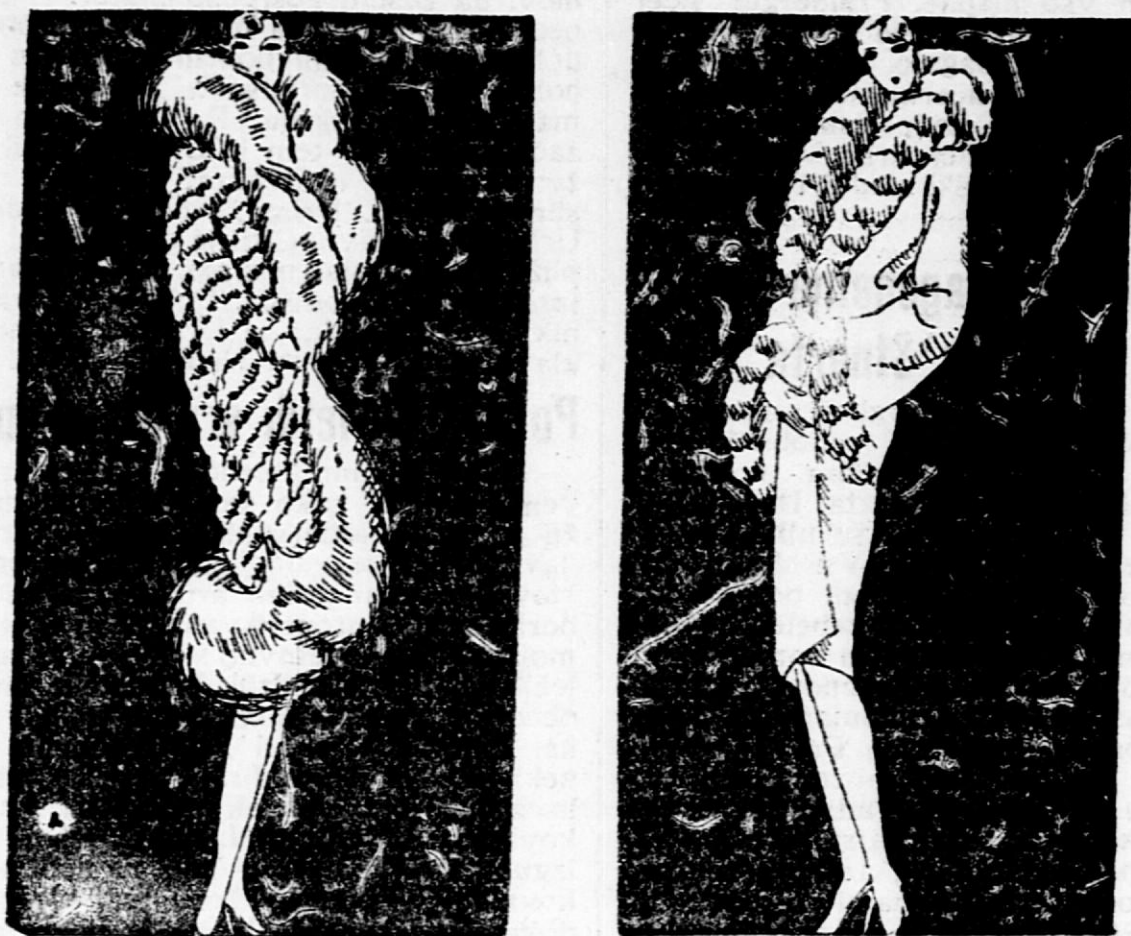
Nove knjige in revije

ZBRANI SPIŠI IVANA CANKARJA. (Sestri zvezek.) »Ob zori«, »Življenje in smrt Petra Novljanca«, »Hisi Marije Pomočnice«. Uvod in opombe napisal Ildor Cankar. V Ljubljani 1927. Založila Nova založba. Str. XVI + 360. — Nova založba se je tudi letos držala svojega velikonočnega in božičnega roka ter izdala pred prazniki nadaljnji zvezek Cankarjevih Zbranih spisov, tako da to veliko, zelo lepo opremljeno in slovnično tiskano delo redno napreduje. Sestri zvezek obsega zbirko »Ob zori«, ki je izšla pri Bambergu l. 1903. in v kateri je bil Ivan Cankar zdržlil svoje črtice in novele iz let 1898—1902; pesnik sam je označil to delo kot delo »isto pripovednega značaja«. Nato sledi »Življenje in smrt Petra Novljanca«, prva zgodba iz ciklusa »mrtvašnice«, opis nesrečnega dorastajočega dečka, ki zabodi v življenje s svojimi sanjami in se upokoji šele ob smrti, ko ugleda beli, nežni obraz matere, ki ga je edina ljubila. Tu se začenja Cankarjeva pesem »sladkega in oloznega brepenenja«, ki se še krepkeje, pretresljiveje glasi v zadnji povesti tega zvezka, v »Hisi Marije Pomočnice«, kjer štirinajst neodržljivih bolnih deklet s trdno vero pričakuje v smrti zdravlja in življenja. — Uvod opisuje posamezne stopnje razvoja v pesnikovem duševnem življenju, kakor se zrcalijo iz novel knjige »Ob zori«, in pojasnjuje, kako je Cankar sledil, po težki notranji krizi, dospel do motiva »brenenja«, ki ga pošel tako mnogokrat ponavlja, in do svoje nove forme poetskega idealizma. V opombah je zbran zgodovinski material, ki obravnava postanak vsakega dela in usodo vsake knjige po nje izidu; v teh opombah se razgrinja pred nami zanimiva slika naših književnih razmer, ki nas loči od njih komaj dobrih dvajset let, a ki se nam vendar že danes zdijo tako daljne. — Knjiga se dobi v Novi založbi in vseh ostalih knjigarnah; cena broš. izvodu Din 68.—, v polplatno vez. Din 84.—, v polusnje vez. Din 110.—.

DOMACE IN TUJE ŽIVALI V PODOBAH I. del: »Sesaveci«. Cena trdo vezani knjigi Din 30.—. Za uprav malenkostni znesek Din 30.— nudi ta zanimiva zbirka na 29 tabelah izvršenih v naravnih barvah 156 vrst četveronožnih živali t. j. samih sesavcev. Seveda ne obsega zbirka samo četveronožne živali naših krajev, temveč tudi udomačene in divje živali vsega tujega sveta. Tu se seznanimo z vsemi važnejšimi četveronožnimi živalmi gorkega juga in tropičnih dežel. Spoznamo pa tudi živalstvo ledenega severa in juga in pogledamo v morske globočine, kjer najdemo med večim snegom in ledom razne sesavce čudne vnanosti in posebnih manir. Med njimi razne morske velikanke, podobne deloma ribam, ki jih pa moramo prištevati med četveronožne živali ali sesavce, ker imajo toplo rdečo kri, pljuča za dihanje in ker žive v svoji mladosti od materinega mleka. To zbirko si morajo omisliti vse naše šole, ker jim bo služila pri naravoslovnem pouku. Tudi ni za našo učbo se mladino lepšega in koristnejšega Miklavževa ali božičnega darila, kakor ta nazorna zbirka. Če bo naša zbirka med našim občinstvom zanimanje in priznanje, kakršno zasluži, bo izšlo založništvo tudi nadaljne zbirke v isti obliki in opremi n. pr. ptice, ribe, golaze, hročce, metulje itd. Knjigo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

DR. LJ. LETICA: KLIMA U DALMACIJI. UPREDENJE NA KLIMOM NA FRANKUSKOJ I TALIJANSKOJ RIVIERI. Pod ovim naslovom izšla je iz štampe u nakladi »Centralnog Ureda« brošura koja je svojim sadržajem naročito interesantna, jer sa stručnim podatcima utvrđuje da je naše primorje u pogledu klimatskih prilika povoljnije i od talijanske i od francuske rivijere koje su na glasu kao klimatska lječilišta. Brošura će u najskorije vrijeme biti izdana i u njemačkom i engleskom prevodu pa po mogućnosti i na ostalim evropskim jezicima. U brošuri je otisnuto i 6 diagrama koji pružaju jasnu sliku o prednostima klime na našoj obali. Brošura se može da naruči kod »Centralnog Ureda za propagandu Jadrana« u Splitu ili kod Saveza i društava za unapređenje turizma, odnosno kod svih »Putnika«, te kod ogranka i kod odbora Jadranske Straže. Cijena je brošuri 6 Din.

--- Moda ---

Dva elegantna plašča za večerne prireditve.

Za zimski sport

Zadnja leta se polasti moških in žensk v novembri, včasih pa tudi že prej, nekako mrzlično razpoloženje. Začne se s tem, da se naenkrat zelo zanimamo za vreme, da se jezimo na barometer, če preveč pada, da iščemo po novinah vremenska poročila iz gorskih krajev in da začnemo si, nič šteti svoje prihranke, da se prepričamo, če nam zadostuje za nekaj dni prijetnega bivanja v zasneženih gorah. Čim potirka na duri stanka zima, se začne staro in mlado, moški in ženske, zanimati za zimski sport, v prvi vrsti seveda za smučanje. Vsi vemo, kako prijetno je umakniti se za nekaj dni v naravno zimsko naravo in pozabiti tam vse, kar je za nami in pred nami. Zato je tudi težko pisati o dragih sportnih oblekah in drugi opremi, ker so časi taki, da bi marsikdo z zavistjo čital naša navodila, ker nimamo denarja, da bi se za zimski sport primerno opretili in oblekli. Smučanje je žal precej drag sport in za srednje sloje skoraj luksuz. To velja zlasti za evropske države, kajti v severnih deželah, kjer traja prava zima več mesecev, so pogosti za smučanje mnogo ugodnejši. Pri nas se je treba peljati daleč iz mesta, da pridemo do ugodnega terena.

Nastane vprašanje, kaj rabimo, če se že odločimo za zimski sport. Pri smučanju pridejo v poštev v prvi vrsti smuči in čevlji, ki nimajo za modo nič skupnega. Drugačna je stvar z obleko in drugimi priključnicami, ki so podvržene tudi modi. Dame nosijo pri zimskem sportu hlače, kar je zelo praktično, pa tudi lepo. Samo debelohastim damam bi svetovali, naj si omislijo poleg hlače še kratko krilo. Zadnja leta se nosijo večinoma klasične norveške temnomodre obleke, ki so pri moških in ženskah enake. Visokim in vitkim ženskam lepo pristojajo dolge ozke hlače, dočim jih okrogle dame ne smejo nositi, če hočejo biti pri smučanju vsaj malo prikupljive. Perilanke so že lani obrabile tem dresom hrbet in modni saloni nudijo letos krasne smučarske drese, v katerih je mnogo več fantazije, pa so vendar enako praktični kakor norveški.

Hlače pri pariških smučarskih dresih so podobne večinoma jahaškim, spodaj imajo gamaše. Za smučanje se ni treba oblačiti pretoplo, pač pa je treba

preskrbeti, da nas ne zebe v noge. Sportne obleke in blago, iz katerega so narejene, se ravna po prvi vrsti po damah, ki jih nosijo. V St. Moritzu, kjer se zbirajo poleg pravih sportnikov tudi bogati in mehkužni sloji, ki prihajajo v Švico samo za zabavo in razvedrilo, nalezimo na dame v zametastih ali sate-nastih smučarskih dresih, okrašenih s hermelinom ali belo lisico. Tu vidimo celo dragocene nakite in sploh vse, kar je zelo lepo, kar pa k sportu nikakor ne spada.

V zasneženih planinah ni nobena barva dovolj svetla in kričeca. Lahko si izberemo eno barvo, ki nam najbolj ugaša, samo da je živa. Pozabiti pa ne smemo na celotni vtis, ki ga zahteva moda tudi pri sportnih oblekah. Sal okrog vratu mora harmonizirati v barvi s svetlom, čepico in celo z rokavicami in gamašami. Sal so sploh edino sredstvo, s katerim lahko dame pri zimskem sportu nekoliko koketirajo. Ker pa ženske brez koketiranja ne morejo živeti, zato posvečajo baš šalom največjo pozornost.

Poleg dresa in opreme je treba vzeti v gore tudi dobro razpoloženje. Kdor je slabe volje, naj ne hodi pozimi na planino, ker ne bo imel nobenega pravega užika. Za zimski sport imamo poleg smuči tudi sanke in drsalke. Sankanje in drsanje ni tako drago, kakor smučanje, in zato je bolj razširjeno. Pri sankanju se ne nosijo kočuli, ker so pretežki in ker jim vlaga škoduje. Isto velja za drsanje.

Moško perilo

Perilo je že od nekdaj važen del moške in ženske garderobe. Damsko perilo izgublja polagoma svoj prvotni pomen, ker se je po obsezu in številu tako skrajšalo, da skoro ni vredno govoriti o njem. Pač pa tvori moška intimna garderoba še vedno važno poglavje. Bisten del moškega perila je in ostane srajca. Blago za srajce je različno. Čez dan nosijo moški enobarvne srajce decentnega vzorca iz zefirja ali pa iz lahkega angleškega flanela, ki so za letošnje zimo zelo moderne. Oni, ki imajo več denarja, si nabavijo podelinaste ali svilen srajce. Najmodnejše srajce so one, ki se zanašajo od vrha do tal. Pri svilenih in podelinastih srajcih prevladuje gladek navrsnik. Mehke manšete so pri večini srajc pri-

šte. Trde manšete, ki se pripenjajo na rokave, so že davno iz mode.

Poglavje zase tvori srajca za večerne obleke. K smokingu se nosi na pol trda ali pa mehka svilena srajca. Zapevna je na črne kumbe. Ovrtnik je lahko z dolžimi ali pa s kratkimi zaokroženimi špičkami.

Spodnje hlače nosijo moški samo kratke, kajti za dolge elegantni gospodje v svoji garderobi nimajo prostora. Glavno je pri spodnjih hlačah dober kroj, zlasti v pasu, kjer se zapevajo na tri gumbce. Moda priporoča tudi iz Amerike importirani tako zvali athletic suits. To je triko brez rokavov, narejen iz lahkega blaga, ki vsesava pot in nas varuje v hladnih dneh mraza. Pozimi se nosi ameriški triko z rokavi. Poleti nosijo moški kratke, pozimi pa h kratkim spodnjim hlačam dolge nogavice.

Zelo važno vlogo izraja v moški modi kravate. Pri tem je potreben smisel za harmonijo barv, da ne nosimo k zeleni srajci vijoličaste kravate. Elegantni gospodje imajo v svoji garderobi serijo enobarvnih svilenih kravav. V splošnem velja načelo, da mora kravata harmonizirati s srajco na tudi z nogavicami in robcem, ki se nosi v naprsem žepu.

Dečva

Vsemu našemu ženstvu v informacijo. »Dečva« velika moda prihodnjega poletja.

Preko vseh zaprek je sedaj za bodoče poletje vpeljava »Dečve« končno veljavno sklenjena stvar. Realizacija je lepe in široko pomembne, že pred šestimi leti započete misli, je zasigurana. Zahvala za to gre številnim izmed naših najodličnejših osebnosti. Njih poštvovalnosti in globokemu razumevanju velenomembnosti in potrebe erotnega, lepega, cenenežga ženskega narodnega poletnega oblačila, katero je kreirano iz čistilne naše narodne noše s pomočjo slovite pariške velike mode stilskih oblik, katerih značaj služi oživotvorjenju naše »Dečve«.

Prepričani smo, da bodo naše dame z vsem ženstvom Slovenije z veseljem pozdravile in sprejele »Dečvo«, dale s tem našim pokrajnam narodno značilno lice Jugoslovnski Matici in »Dečjemu« domu pa mali gmotni prispevek. Vse dame, žene, matere, dekleta! Vse ženske organizacije pozove k sodelovanju in odzivu.

Akcija za propagando »Dečve«.

Japonke se modernizirajo

Tokijski list »Asahi« je priobčil zanimiv članek, v katerem avtor ugotavlja, da so se Japonke od zadnjega potresa popolnoma spremenile in prerodile. Duh modernega časa je prinesel nov pokret, temeljito je predrugačil mišljenje in stališče japonske ženske. Toda zdi se, — pravi avtor — da je imel glavni vpliv na nenadni preokret Japonke strahoviti potres leta 1923. Grozna nesreča je zbudila Japonko iz njenega mrtvila tako, da zavzema zdaj povsem drugačen položaj v javnem življenju.

Treba je samo pogledati moderne žene in mladenke na ulici. Spremljajo jih moški. To je bilo pred desetimi leti nemogoče. Stara japonska načela in običaji so jih učili, da je greh govoriti z moškimi na ulici. Pred dobrimi desetimi leti je bilo na ulici opažati kvečjemu betežne starke in starčke, ki so podpirali drug drugega ali pa brata, ki je spremljal sestro. Nevoščljivo so takrat mladeniči in mladenke zrlj za Evropejci in Evropejkami, ki so se roko v roki sprehajali po tokijskih ulicah. Toda sedaj so se Japonci otrsli zastarelih moralnih predsodkov. Danes hodijo dečki in deklice skupaj v šolo in nihče jim ne zameri. Dekleta se na ulici živahno pomenkujejo z mladeniči. Pa tudi obleke se bistveno razlikujejo od

onih bivše Japonske. Smelo izzivalna noša moderne Japonke je udarec v obraz dosedanjemu konzervativizmu in pomeni novo epoko v razvoju Japonske. Bubiglavica razkriva čare njihovih črnih las, njihovi obrazi so lepo

sminkani, kar je bilo prej dovoljeno samo igralcem, njihovoj hoja je prožnejša in zdi se kot bi se vdalje zvokom ritmične glasbe, prihajajoče iz zraka. Se nujaj let in japonska žena bo v vseh pogledih podobna svoji evropski sestri.

Praznoverje Josefine Baker

Slavna plesalka je trdno prepričana, da ji prinaša srečo zajčja tačica, ki jo nosi vedno s seboj. — Na konjskih dirkah je dobila 400.000 frankov, ker je imela pri sebi zajčjo tačico.

Slavna plesalka Josefine Baker, za katero še vedno nori ves elegantni Pariz, je izdala te dni prvo knjigo svojih spominov. V naslednjem priročnem kratkem izveščku iz te knjige, ki jasno priča, koliko praznoverja je podedovala znamenita plesalka od svojih zamorskih prednikov.

Vem, pravi Bakerjeva, da je neumno verovati v nekatera znamenja sreče in nesreče. Vem tudi, da ni treba upoštevati vsega, kar se govori o bodočnosti. Toda za vse na svetu bi ne stopila pod lestev, ker sem prepričana, da bi mi bilo pozneje žal. V moji oblačilnici je prepovedano zvižgati. Zvižganje pomeni nesrečo, čisto pa tudi smrt. Kdor hoče izbežiti zlobol, naj položi med zobe košček železa. Kdor hoče biti srečen, naj nikoli ne obuje desnega čevlja pred levim. Podarjen nož uniči prijateljstvo. Nožev in vilic ne smemo nikoli položiti križem. Tudi križem ležečih palic ali stebel ne smemo prestopiti. V četrtke in v soboto popoldne se ne sme šivati. V postu spredeno nit pregreje moši.

Zdaj vam pa izdam svojo tajno. Povem vam, kaj se mi je pripetilo z zajčjo tačico. V življenju sem bila zelo srečna. V Moulin Rougeu nastopa nebroj plesalk, toda med tisočimi postane komaj ena znamenita. Trdno sem prepričana, da se imam za svoj uspeh zahvaliti zajčji tačici. Nastopala sem še v gledališču »On sixty fifth street«, ko sem nekega večera opazila, da me čaka pri vratih mojega salona neznan gospod. Bil je čuden mož. Lase je imel črne, oči izbuljene, eno ramo nižjo od druge.

— Prihajam iz daljnih krajev, iz vaše domovine, kjer sem se seznanil z nekim prijateljem vaše rodbine, — mi je dejal neznanec. Dotični prijatelj me

je prosil, naj vam odnesem tole darilo. Evo vam zajčje tačice. Cuvajte jo, ker vam bo prinesla srečo.

Takrat moja pot še ni bila posuta z rožami. Borila sem se za eksistenco in komaj sem čakala prvega v mesecu, da sem prešla skromno plačo. Zato ni čuda, da sem srečo v obliki zajčje tačice z veseljem sprejela. Drugi dan sem zagledala ob istem času neznanca zopet pri vratih. Opozoril me je, da zajčje tačice ne smem izgubiti, češ da je to moj največji zaklad. Ako jo izgubim, je dejal, ne bom nikoli slavna.

Tretji dan sem mislila, da zopet zagledam pri vratih onega neznanca. Namesto nje sem pa našla visokega, elegantno oblečenega gospoda, ki mi je izročil pismo, v katerem so mi ponujali angažma. Takoj sem odšla k ravnatelju dotičnega bara, kjer sem podpisala pogodbo. Bila sem tako vesela, da sem domov grede poljubljala zajčjo tačico. Čez deset mesecev sem že dobila sijajno ponudbo iz Pariza.

Nekega dne sem pa v gledališču »Des Champs Elysees« opazila, da je zajčja tačica izginila. Začela sem jo iskati, vse sem prebrnila v svojem salonu, iskala sem jo med kulisami in v hotelu, kjer sem stanovala, toda vse moje prizadevanje je bilo zaman. Plesalka Josie Smithova je podpisala kmalu po tem dogodku pogodbo z ravnateljem nekega Music - Halla v Londonu. To se mi je zdelo sumljivo. Nekega dne sem stopila nepričakovano v njeno oblačilnico in videla, kako se Josie z ukradenjo zajčjo tačico pudra. Iztrgala sem ji jo iz rok in jo položila doma pod vzglavje. Nekaj dni pozneje sem bila na konjskih dirkah v Longchampsu. Mislila sem si: stavi, saj imaš zajčjo tačico. In res sem stavila na dva konja. Dobila sem 400.000 frankov. Vsa skrivnost moje sreče in kariere je torej v zajčji tačici.

Zakon uničil igralkin talent

V praški vinohradski bolnici je umrla v ponedeljek v starosti 72 let članica Narodnega divadla ga. Marila Pštrosova. Rojena je bila leta 1855. Prvič je nastopila na odru leta 1876. K Narodnemu divadlu je prišla leta 1883. In je ostala pri njem z malimi presledki do leta 1925, ko je bila vpokojena. Pri Narodnem divadlu je torej delovala skoraj 40 let. Njeno življenje je bilo spočetka zelo srečno. Gledališka umetnost jo je tako zanimala, da za druge reči sploh ni imela časa. Šele ko se je poročila, je nastal v njenem življenju preokret. Kot navno, lepo dekle s sijajno bodočnostjo se je zaljubila v mladega igralca, s katerim je nastopala na odru. Ona je igrala vlogo navne deklice, on pa njenega ljubimca. Ljubezen se je končala s poroko in zakon je bil prva leta zelo srečen.

Kmalu je na nastal v njenem zakonskem življenju nepričakovan preokret. Igralka je bila plemenita duša, hrepeneča po vsem čistem in vzvišenem. Mož se je pa kmalu izkazal kot velik sebičnej in materialist. Konec zakonske sreče je pomenil tudi konec njenega mladega talenta. Bridko usodo je prenašala Pštrosova zelo potrpežljivo. Vsled težkih zakonskih razmer je morala začasno dati gledališču slovo in

šele po smrti moža se je vrnila na oder, toda čutila je, da je zakon uničil njen talent. Nekaj časa je še nastopala v Narodnem divadlu, potem se je pa umaknila v zasebno življenje in preživela zadnja leta v bridkem razočaranju.

Crème Simon

Gube in razpoke na koži
izginijo, če po umivanju še malo
kožo masirajo vsaki dan s

kremo Simon
(Crème Simon)

in se z njimi, obrisale po masiranju. Kožo obraza in rok postane mehka in bujnozastojna.

Puder in mila
SIMON, PARIZ

Arnold Bennett:

Povratek

Pred štiriindvajsetimi leti se je Toby Hall oženil z gospodično Priscillo Brattovo, takrat še pohlevno in krepostno mladenko, ki je imela svoj dom in lepo domoto. Zakon ni bil posledica strastne ljubezni ne z ene, ne z druge strani. Bila je zveza dveh resnih ljudi in bila bi trdna, da ni Priscilla dan za dnem ponavljala, da je hiša, v kateri biva, njena. Mož je vedel, da je hiša njena. Ves svet je vedel, da je ona hišna posestnica in zato so nene opazke pričale samo o pomanjkanju takta. Toda Priscilla se tega ni zavedala. Imela je slonovo kožo in mislila je, da je koža njenega moža iz enakega blaga. Ta domneva je bila utemeljena samo da je bila Tobyjeva koža na enem kraju občutljiva. Presedalo mu je neprestano zatrtjevanje, da biva pod streho svoje žene. In predno je minilo leto dni, si je Priscilla izmislila nov način zbadanja. Nekega dne je pa mož povezal čulico, se poslovil in stopil k vratom.

— Kam pa? — ga je vprašala Priscilla.

Malo je pomislil in odgovoril: — V Ameriko.

In odšel je. Toby si ni preveč belil glave s tem lakoničnim koncem zakonskega življenja. Človek bi mislil, da je zadel njegov odhod Priscillo kakor strela iz jasnega. Ne, niti naimani je ni iznenadil. Priscilla je preizkusila zakonsko življenje s Tobyem in ni bila zadovoljna. Celó veselilo jo je, da se ga je iznebila. Imela je hišo, denar in ponos, pa tudi mir. Mirno je sprejela

svobodo in pospravljala je v hiši kakor da se ni nič izpremenilo.

Toby je dvignil v banki vse svoje prihranke in se vkrcal na parnik »Adriatic«, ki ga je odjedal v Newyork. Iz Newyorka je odstopoval v Trenton. Mož, ki je znal tako imenitno izdelovati glinasto posodo, kakor on, je lahko dobil delo v Trentonu. Ko je bil v Ameriki že leto dni, je naprosil svojega tovariša, naj napiše njegovi ženi pismo in sporoči, da je Toby umrl. Hotel je biti popolnoma svoboden in ker je bil pravičen, je privoščil popolno svobodo tudi svoji ženi. Niti na misel mu ni prišlo, da počenja kaj izrednega, ko je zapustil ženo in ko jo je obvestil o svoji doždevni smrti. V Anglijo se sploh ni mislil vrniti.

Kljub trdnemu sklepu, da ostane vse življenje v Ameriki, se je pa čez nekaj let vrnil v Anglijo. Vzrok njegovega povratka je brez pomena za zgodovino, vendar na lahko omenimo, da je nastal iz konflikta med unio trentonskih lončarjev in njim. Mož unije je v Zedinjenih državah tako, da bi se moral Toby ukloniti ali pa umreti od lakote, ako bi hotel ostati pod zastavo federacije. Ni se hotel ukloniti. Pod tujim lunom se je vrnil v Anglijo. Nekega dne je vstopil mirno v tovarno porcelana v Derbyju in tu je znova začel svojo kariero kot izurjen lončar. Godilo se mu je dobro. V zakonski tarem se ni dal drugič izvabiti. Živel je mirno in užival sadove svojega dela. Eno leto je sledilo drugemu in tako je imel naš Toby na svojih krenkih ramah kmalu štiri, slednjič na celo pet križev.

Smrti nekega svojega prijatelja in steklenici piva se je imel zahvaliti, da

ga je zanesla usoda v Child Row. Tu ga vidimo, kako koraka čez cesto proti domu. Čigar posest je bila kriva, da ga je pred davnimi leti zapustil.

Potrkal je na vrata. Zvonca ni bilo videti nikjer. Vrata so se počasi odprla in Toby Hall je zagledal na pragu ženo v cvetu let ki ga je radovedno gledala. — Ali ne stanuje tu gospa Hallova? — je vprašal v zadreži.

— Ne Tu ni nobene Hallove. V tej hiši biva gospa Tansleyjeva.

— Misliš sem ...

— Pa vendar nisi ti, Toby? — je vprašala žena presenečeno.

— Nedvomno sem jaz, — je odgovoril Toby in se zaničljivo nasmehnil.

— Križ božji! — je vzkliknila žena. Roke so se ji tresle. — Stopi no notri, Toby!

— Saj res! — je zamrmral.

Vstopil je v hišo.

— Sedí — je dejala žena. — Misliha sem, da si umrl. Pisali in povedali so mi tako.

— Zares, — je pritrdil Toby. — Pa vendar nisem umrl.

Sedel je na stol pri staromodni peči. Poznal je ta stol in tudi peč mu je ostala vsa leta živo v spominu. Po njegovem odhodu se ni nič spremenilo. Pohišrvo je nevezetno trpežno, če zna človek paziti nanje. Ta stol je bil neudoben baš na istem kraju, kjer je bil vedno neudoben. Toby je položil klobuk na mizo in postavil dežnik v kot. Suknje ni slekel.

Priscilla je zapahnila vrata in tudi sedla. Bila je v črni obleki, na nogah je imela usnjenec copate in sploh je bila vsa, kakor nekoč. Samo usnice so se ji odebelele. Bila je prava Priscilla od

nog do glave.

— No torej, no torej — je mrmrala.

Toda njena sposobnost čuditi se je bila malone že izčrpana.

— Hm, — je dejal Toby in poznalo se mu je, da bi rad spravil iz sebe kaj duhovitega. Grel si je roke in se nagibal naprej.

— Torej si se vrnil! — je dejala Priscilla.

— Hm, — je pritrdil Toby.

Nastala je pavza.

— Mrzlo je danes, — je zamrmral.

— Kakor pozimi, — je pripomnila Priscilla.

Njen pogled se je ustavil na lestenecu iznad katerega je visela suha oljkova vejica.

Nova pavza. Preveč bi tvegal, kdor bi hotel uganiti, kakšni občutki so ju obhajali. Morda sploh nista imela nobenega občutka.

— A kaj je novega? — je vprašal Toby.

— Novega? — je ponovila Priscilla, kakor da ni takoj razumela vprašanja.

— Nič novega ne vem, nič posebnega.

Na steni blizu neč je visela fotografija deklice. Bila je zelo podobna Priscilli, taki, kakršno je poznal Toby, predno je odšel v Trenton. Kako mlado in sveže je bilo to bitje.

— Tega — je se ne spominjam, — je dejala Priscilla.

— Česa?

— Tega — je, — In pokazal je s komicem na fotografijo.

— Oh, Tole! To je moja hči! — je dejala Priscilla.

— Jemine! — je odgovoril Toby.

— Omožila sem se z Job Tansleyjem, — je nadaljevala Priscilla.

Umrl je pred štiriimi leti. Tale se je tudi omožila, — je pokazala na fotografijo, — vzela je letos v avgustu mladega Gibsona.

— Hm, hm! — je mrmral Toby.

Zopet pavza.

Zunaj na hodniku so se začeli koraki in deklški glas je začel prepevati o pastirjih in čredah.

— Oh vrag vzemi otroke! — je zagodrnjala Priscilla. — Spoditi jih paš moram.

Vstala je.

— Evo, tu imaš, daj ilm penny! — je dejal Toby in potegnil iz žepa novčič.

— Da, a oni povedo to drugim in ves večer ne bo miru! — je zagodrnjala Priscilla.

Vendar je pa odnesla penny sirotam, ki so nehale prepevati. Nato je zapahnila vrata in se vrnila v izbo.

Nova pavza.

— Hm, hm! je vzdihovala Priscilla.

— No! — je pritrdil Toby. — Dober premog imaš.

— Cent stane štirinast šilingov.

Nova pavza, samo daljša.

— Je Ned Walklate še pri »Roži in rKoni«? — je vprašal Toby.

— Menda je še, — je odgovorila Priscilla.

— Stopim tja, — je dejal Toby. — Vstal je in vzel klobuk.

Ko je zaprl za seboj vrata, je Priscilla zaklicala za njim:

— Dežnik si pozabil Toby.

— Ne, je odgovoril. — Nisem ga pozabil. Sai se vrnem.

Njune oči so se srečale.

— Ze prav, — je dejala. — Hm, hm.

— No torej?

In odšel je k Ned Walklateovi.

Triki in metode češkega vohunstva med vojno

Kako so Čehi med vojno vohunili in pomagali zavezniškim državam v boju proti pangermanizmu. — Mafiji kot najgibljivejši skupini vohunov so pripadali tudi Masaryk, dr. Beneš, dr. Scheiner, dr. Rašín in drugi odlični Čehi.

Pod naslovom »Tajniki szpiegostwa czeskiego« je izdal poljski publicist Vladislav Mergel, ki biva že več let v Pragi, kjer se zanima za politične in kulturne ramere, zanimivo knjižico o češkoslovaškem vohunstvu med svetovno vojno. To je prvi poljski publicist, ki je obdelal organizirani pokret mlade češkoslovaške generacije, katerega namen je bil obnoviti češkoslovaško državno neodvisnost. Poljski pisatelj v predgovoru pripominja, da ni imel in tudi ni mogel imeti namena prikazati vse delovanje čeških vohunskih organizacij med svetovno vojno. Šlo mu je samo za to, da zbere iz starih letnikov raznih listov in iz razprodanih brošur najzanimivejše odstavke, ki nudijo jasno sliko o metodah borbe Češkoslovakov za svobodo in neodvisnost. Češki vohuni so opravljali svoj posel iz idealnih, patriotskih nagnob. Osebnih koristi pri tem niso iskali. Za njihov idealizem je značilno dejstvo, da po osvobojevanju niso zahtevali plačila za svoje plodno delo, kakor ga zahtevajo mnogi drugi, ki imajo zasluge za domovino samo na jeziku.

Knjižica obsega 10 poglavij, vsako poglavje obravnava važno stran češkega vohunstva. V prvem poglavju pod naslovom »Vohunstvo diletantov« pravi avtor, da se je vohunska praksa Čehov med vojno znatno razlikovala od sličnih akcij v drugih državah. Vohunske posle je opravljalo ljudstvo samo, ki je ječalo pod tujim jarmom. S tem je hotelo pomagati zavezniškim v boju proti centralnim državam, ki so češki narod zatirale. Prvotno so vohunili samo amaterji, med katerimi so bili mnogi vseučiliški profesorji, publicisti, uradniki, študentje, delavci itd. Strokovne predizobrazbe za vohunstvo ti amaterji seveda niso imeli. Njihov glavni namen je bil pomagati zavezniškim. Mergel pravi, da ni mogoče govoriti o češkem vohunstvu kot o veliki enotni organizaciji. Tako organizacijo so imeli Čehi samo v Ameriki. Krive so bile razmere same, kajti Čehi so živeli pod avstrijskim vojaškim terorjem. Zato so bile tudi posledice vohunstva v domovini manj efektne. Vohunska organizacija je obstajala iz poedinih skupin, ki pa niso imele enotnega vodstva. Vsaka skupina je delovala na svojo pest. Najpopularnejša med njimi je ona, ki je nastopala pozneje pod imenom Mafija, in v kateri so delovali med drugimi tudi prof. Masaryk, dr. Beneš, dr. Scheiner, dr. Rašín, dr. Soukup, Samal, dr. Bienert.

Po Mergelovem mnenju je bila najtežja naloga čeških vohunov vzdrževati stalne zveze z vodstvom češkoslovaških legionarjev v tujini. Avstrijska cenzura je bila zelo rigorozna in zato so si morali vohuni pomagati s kurirji. Pa tudi to je bilo zelo nevarno, kajti avstrijske policijske oblasti so stale budno na straži. Zato so prevažali važna poročila v kovčegih z dvojnimi dnom ali pa so jih pisali na koščke papirja in zašili v gumb. Masarykova navodila so znali kurirji na izust. Spota to so doživljali mnogi kurirji prave pustolovščine. Odšli so kot »dobri« avstrijski vojniki na bojišče, kjer so pobegnili k Rusom in se po posvetovanju z Masarykom, ki je bil takrat v Rusiji, vrnili domov kot vojni invalidi. Potem so znova odšli na bojišče in znova pobegnili k Rusom in tako so komaj ušli eni smrtni nevarnosti, pa jim je že pretila druga. Ker so bil zelo previdni, jim je šlo zelo večinoma gladko od rok. Samo v nekem primeru je prišlo do nesporazuma, ki bi se bil skoraj končal tragično. Šlo je za skupino vohunov, ki so jih hoteli avstrijski trinozi obesiti, pa so se po srečnem naključju v zadnjem hipu rešili. Nekega Masarykovega kurirja so denuncirali sami češki politiki.

misleč, da gre za prevaro in provokacijo.

Mergel navaja dokaze, da so opravljali vohunske posle čisto ruski »blazneži«, ki so jih odslovili iz praških bolnic kot neozdravljive invalide. Organizatorji češkega vohunstva so navezali stike s praškimi zdravniki, ki so dobro vedeli, kdo je res duševno bolan in kdo simulira blaznost. Vohuni so si pomagali tudi s šifriranimi pismi in z nevidnim črnilom. Češki kemiki so namreč izumili nov način taine korespondence. Informacije iz avstrijskih dežel, namenjene za tujino, so zbirali potom svojih zaupnikov, raztresenih po vsej avstro-ogrski monarhiji. Povsod so imeli vohuni svoje zastopnike, v municijskih tovarnah, v vojaških oddelkih, na policijskem ravnanstvu in celo na dunajskem dvoru. O vsakem novem vzorcu orožja, izdelanega v Škodovih tovarnah, o vsakem premikanju vojske, o vsaki najmanjši izpremembi na važnejših civilnih in vojaških mestih so bili zavezniški takoj informirani. Prof. Masaryk je dobival redna poročila o položaju v Avstro-ogrski, zlasti pa o razmerah na Češkem. Vohuni so šli celo tako daleč, da so vplivali na češko javno mnenje, zlasti na delavstvo, ki je kljub strogemu režimu opetovano zapustilo delo in stopilo v stavko. Dnevnik različnih kurirjev doslej še niso bili objavili. Vse, kar je bilo o češkem vohunstvu med vojno priobčeno, je izginilo v makulaturnem papirju.

Mergel omenja tudi, kako so vohuni operirali z zračnim torpedom in kako so prestregli telefonski pogovor med Dunajem in Berlinom. Pri tem je igral glavno vlogo znani vohun Očenašek, o katerem pravi Mergel, da si je pridobil za zmago zavezniškega orožja neverjetnih zaslug. V ostalih poglavjih karakterizira avtor vohunsko akcijo na dunajskem dvoru in organizacijo češkega vohunstva v Ameriki.

Kako dočakamo starost 120 let

Bolgar Boris Lagačev je študiral pred vojno medicino, med vojno se je preselil v Kanado, kjer si je kupil malo posestvo, katero je tako lepo obdelal in uredil, da si je z bogatim izkupičkom letos privoščil potovanje po Evropi. Bil je v Londonu, v Parizu in v Ženevi, zadnje čase se pa mudi na Dunaju. Pozneje se namerava preko Nemčije in Holandske vrniti v Kanado. Namen njegovega potovanja je študirati starost ljudi v raznih evropskih državah. To je sploh njegov konjiček.

V pogovoru z dunajskimi novinarji je Lagačev med drugim izjavil: Ali veste, da ima moja stara domovina Bolgarija glede na število prebivalstva mnogo več stoletnikov, nego katerakoli druga evropska država. Mnogi smatrajo jorgurt za nekaj življenjski eliksir, ki pomaga ljudem dočakati visoko starost. To je deloma res, kajti mleko, v kateri koli obliki, dela včasih v človeškem organizmu prave čudeže. Nasprotno pa pomenijo mesne jedi za človeka strup, ki mu skrajša življenje. Posledice mesne hrane lahko vidimo na domačih živalih. Mačke, ki jedo večinoma meso, dožive redko starost 14 let. Svoj čas je vzbujal v Parizu splošno pozornost neki maček, ki je bil star 22 let. Redkost je bila tudi neka psica, ki je živela 28 let. Toda ta psica je jedla večinoma stare skorje in mleko. Drugače pa dosežejo psi komaj starost 16 let. Konji s 30 leti so že starci, dasi je znan primer konjskega Metuzalema, ki je živel 62 let. Osel živi včasih celo sto let. Pri živalih vidimo torej, da žive dolgo samo one, ki se ne hranijo z mesom.

Lagačev prihaja do zaključka, da je

za dolgo življenje potrebno fizično delo in vegetarijanska hrana. Prepričan sem, pravi, da lahko dočaka človek visoko starost 120 let, ako se izogiblje mesnih jedi in vsega, kar škoduje organizmu. Kdor hoče dočakati visoko starost, naj ne kadi, ne pije opojnih pijač in ne je mesa. To so torej trije glavni škodljivci človeškega zdravja, ki spravijo človeka prerano v grob. Za dolgo življenje je potrebno naporno telesno delo in sicer tudi na stara leta. Lagačev izda o tem problemu zanimivo knjižico, ki izide v marcu prihodnje leto v Parizu.

Originalno darilo

V zapuščini slavnega francoskega zvezdoslovca Flammariona se je našla nedavno zanimiva knjižica. Na prvi strani je pokojni zvezdoslovec lastnorodno napisal: »Ta knjižica je vezana v človeško kožo.« V maju 1882.

Kako je prišlo do tega, da je imel Flammarion s človeško kožo vezano knjižico, je razvidno iz njegove korespondence. Koncem aprila 1882, je posetil takrat že popularnega zvezdoslovca in publicista znani pariški zdravnik, ki mu je prinesel v zavoju človeško kožo v velikosti 30 x 45 cm in mu pripovedoval čudovito storijo. Dotični zdravnik je lečil mlado, krasno grofico D. Njeno ime je tuji v Flammarionovi korespondenci označeno samo z začetnico D. Grofica je obolela na težkem vnetju pljuč in kljub vsemu prizadevanju zdravnika je bilo jasno, da so ji dnevi šteti. Ko je tudi sama spoznala, da ni rešitve, je prošla zdravnika, naj ji izreže po smrti s hrta kožo v taki velikosti, da bi se dala vezati v njo knjižico. To knjižico naj bi zdravnik izročil Flammarionu kot njen spomin. Zdravnik je njeno željo izpolnil.

Flammarion ni bil znan z mlado grofico. Pač pa sta si dopisovala in nekoč mu je grofica pisala, da ga ljubi in da mu hoče ostati zvesta tudi po smrti. Iz tega je razvidno, da mu je poslala originalno darilo iz ljubezni. Zanimivo je, da Flammarion v svoji korespondenci nikjer ne omenja, da pozna grofico osebno. Najbrž se je zaljubila vanj pod vplivom njegovih knjig in ker je bila ekscentrična, mu je poslala v svojo kožo vezano knjižico.

Žalostna slika moralne pokvarjenosti

Baš včeraj smo v poročilu o odkritju tajnega zavetišča svobodne ljubezni v Splitu omenili, kako je svetovna vojna povsod zapustila globoke sledove in kako se ljudstvo vedno bolj pogreza v nemoralnost. Da je temu tako, dokazuje tudi dogodek, ki se je pripetil v mali avstrijski občini Nohagen.

Tam so orožniki aretirali posestnika Franca Freibergerja in vseh pet njegovih hlapcev, ki so oskrnili in zlorabili obe Freibergerjevi nedolžni hčerki, star 11 in 13 let. Obe deklici sta bili nad leto dni zrtev bestialnega očeta in pohotnih hlapcev. Morda bi se to ogabno početje še nadaljevalo, da niso slučajno razkrinkali brezvestnih pohotnežev.

Freibergerju je pred poldrugim letom umrla žena in lani poleti se je beštjalni oče v svojem živinskem nagonu spozabil nad lastno hčerko, jedva 12letno Johanno. Toda to mu še ni bilo dovolj. Kmalu je oskrnil tudi svojo drugo hčerko, takrat 10letno deklico Barbaro. Za Freibergerjevo početje so zvedeli tudi njegovi hlapci in vseh pet je zlorabljalo nesrečni deklici. Freiberger je sicer vedel za to, ni si pa upal nastopiti proti hlapcem, ker so mu zagrozili, da ga takoj ovdajo.

Pred tedni pa je zgorela zidnica posestnika Freibergerja. Bilo je očividno, da gre za požig in zato je zavarovalna družba posestnika ovdajala sodišču. Ta je izpovedal, da so hlapci zažgali zidnico na lastno inicijativo. Ta izjava je bila povod za nadaljnjo odkritja. Hlapci so iz osvete ovdajali Freibergerja in ga obdolžili oskrumbe lastnih hčera.

Orožniki so nato zaslišali obe hčerki, ki se priznali očetovo dejanje, iz-

povedali pa sta tudi, da so ju zlorabili vsi hlapci in neki posestnikov sin iz soseščine. Orožniki so aretirali Freibergerja in vse hlapce. Freiberger sicer trdovratno zanika svojo krivdo, vendar mu to ne bo pomagalo, kajti zoper njega pričata obe hčerki. Orožništvo pa intenzivno nadaljuje preiskavo, ker se v Kremsu in okolici širijo vesti, da so tudi drugi posestniki sledili Freibergerjevemu zgledu.

Stoletnica zagonetne smrti generala Stuarta

Poljski vojaški krogi se spominjajo te dni čudne usode, ki je doletela pred sto leti koncem novembra poljskega generala Kajetana Stuarta. Dasi je minilo že sto let, vendar še nihče ne ve, kako je general umrl. Vsi sledovi za njim so izginili. V nobeni poljski cerkveni matrici knjižni ni zabeležena njegova smrt. Žena, deca in sorodniki niso nikoli zvedeli podrobnosti o zagonetni usodi nekdanjega popularnega vodje napoleonskih legij na Poljskem. Generalov življenjepis je znan do najmanjših podrobnosti. Tudi njegova vojaška kariera, ena najsijajnejših, kar jih je poznala poljska armada za časa Napoleona, leži pred nami na dlani. General Stuart se je boril pod Napoleonom v Italiji, odlikoval se je zlasti v bitki pri Jeni, udeležil se je pohoda v Rusijo, brnil Čenstohov, ki sta ga oblegala avstrijska generala Gramont in Bronovacki. Na lipškem bojišču je izgubil levo nogo, na kar je bil imenovan za generalnega inspektorja in obenem za vrhovnega blagajnika poljske armade. Bil je ljubljeneц ruskega prestolonaslednika velikega kneza Konstantina, ki je bil krstni botev njegovemu prvorojenemu sinu. Stuartova življenska pot je bila posuta s slavo in uspehi.

Naenkrat pa je slavnj general kar čez noč izginil. Zvečer je še igral v varšavski aristokratski družbi karte, toda k svoji rodbini se ni več vrnil. Od tega časa je minilo že 100 let, toda zagonetka novembarske noči še ni pojasnjena. In vendar ni šlo za navadnega častnika, marveč za politika in intimnega prijatelja ruskega prestolonaslednika. General Stuart ni izginil na bojišču, v ujetništvu ali v piskovalnem zaporu, niti ni padel v dvoboju. Vzela ga je noč in celo kitara, ki jo je držal zvečer v roki, je izginila. V takratnem varšavskem Belvederu je bil general vsakdanji gost in naenkrat ni nihče več vedel zanj. Zanimivo je, da se takratna poljska javnost tudi ni mnogo zmenila za generalovo usodo. Samo rodbina ga je dolgo iskala, toda vse njeno prizadevanje je bilo zaman. Mnogi poljski romanopisci so obravnavali v svojih delih Napoleonovo dobo in slavno legionarsko ero, toda generala Stuarta nikjer ne omenjajo.

Za mater se je zavzel

49-letnj delavec Franc Urbanec iz Maratic blizu U. Hradišta na Češko-slovaškem se je seznanil med vojno z vdovo Františko Silhalikovo, ki ima tri odrasle otroke. Nekaj časa sta živela v divjem zakonu in šele leta 1925 sta se poročila. Toda zakon ni bil srečen, kajti zakonca sta se začela kmalu po poroki prepirati. Zadnje čase se je njuno razmerje tako poostrojilo, da sta morala živeti ločena. Urbanec je hodil v bližnji trg na delo in se vračal domov samo ob nedeljah. Vsako nedeljo je pa žena ali pa njene otroke pretepal. Neprestano jim je grozil da jih ubije. Žena mu je skušala na vse načine ustreči in vsako nedeljo ga je pogostila, dasi ji od svojega zaslužka ni dal niti vinarija. Te žalostne rodbinske razmere so šle najbolj na živce 21-letnemu bolehnemu sinu nesrečne žene Cirilu. Ki si je kupil pretekli ponedeljek revolver, da bi se postavil nasilnemu očmu po robu.

V nedeljo zjutraj je nesla Urbanceva možu zajtrk in je videla, da je zopet slabe volje. Po zajtrku je odšel mož v U. Hradišče, kjer je zopet popaval. Vrnil se je popoldne in ko mu je žena pripravljala obed, je hodil po izbi nervozno semintja. Kmalu je pograbil poleno in

zagrozil ženi, da jo ubije. Sin Ciril, ki je bil takrat pri sosedu, je od sestre zvedel, kaj se godi doma. Vrnil se je domov, da zaščiti nesrečno mater. Urbanec mu je prišel na dvorišče naproti z dolgim kuhinjskim nožem v roki in je hotel vdrati v predstobo, kamor se je mati s sinom skrila. Pri vratih so se začeli ruvati. V tem je Ciril potegnil iz žene revolver in dvakrat ustrelil v nasilnega očma. Druga krogla je zadela Urbanca v glavo. Ciril je odšel takoj na bližnjo orožniško postajo in se prijavil. Izročili so ga sodišču. Poklicani zdravnik je ugotovil, da je Urbanec zadet v glavo in da je smrt nastopila takoj.

Po mnogih letih vrnjen spomin

Iz Stockholm poročajo o zanimivem primeru, kako se je nekemu možu po dolgih letih vrnil spomin. Pred lani leti je vstopil dotični kot prostovoljec v angleško armado, ki se je borila proti Burm. Avanziral je do ritmojstra. Med svetovno vojno se je udeležil bojev v Flandriji, kjer se je boril ob strani nekega angleškega polkovnika, kateremu je bil zelo podoben. V neki bitki je eksplodirala nemška mina in zasula cel oddelk angleških vojakov. Vsi so bili ubiti, samo eden je izgubil spomin. Ker je imel na sebi polkovnikov plašč in v žepu tudi njegove dokumente, so mislili, da je pogrešani polkovnik.

Več let je preživel dozdnevni polkovnik v sanatoriju, potem so ga pa poslali v zavod za neozdravljive invalide. Resnični polkovnik ni imel sorodnikov tako, da se nihče ni zmenil za njegovo usodo. Nekega dne je zaslišal bolnik govoriti švedsko in naenkrat se mu je zasvetilo v glavi, da nekeč že slišal ta jezik. Spomnil se je tudi nekaterih izrazov. Zdravniki so se takoj zavzeli zanj in mu skušali s pomočjo švedščine vrniti spomin. Posrečilo se jim je tako daleč, da se je spomnil svojega imena Gustav Duner. Informirali so se na Švedskem in ugotovili, da njegova mati, ki je bila prepričana, da je njen sin že davno mrtev, še živi. Dunerju se je polagoma vračal spomin in zdaj je popolnoma kreval. Vrnil se je k materi, katere že 28 let ni videl.

se najboljšo, najtrajnejšo in sato najcenejšo.

Metuzalemi med rastlinami

Pri rastlinah in drevesih moramo razlikovati staranje poedinih rastlinskih delov od staranja vsega drevesa odnosno rastline. List na drevesu pogine čisto v nekaj mesecih, dočim živi drevo več sto let. Smreka doživi 400 let, toda njene igle odpadejo vsake 4 do 6 let. Jelka doseže povprečno starost 300 do 350 let, njene igle pa 5 do 7 let. Nekatero rastline žive samo nekaj dni ali nekaj tednov. So pa tudi rastline, zlasti drevesa, ki dočakajo zelo visoko starost. Naša slovaška lipa dočaka čisto častitljivo starost 2.000 let, hrast 1.500, kostanj 600, macesen 500 let itd.

Dolgotrajnost rastlinskega življenja je pa odvisna od razmer, v katerih rastlina raste. Igle smreke se drže v gorskih krajih delj, nego v dolini. In kakor pozna živalsko carstvo svoje slone, papige in kite, ki doživijo zelo visoko starost, tako se lahko tudi botanika pohvali s tako zanimivi mamutovimi drevesi v Kaliforniji, med katerimi so dočakala nekatera neverjetno starost 4000 do 5.000 let. Seveda je med Metuzalemi v rastlinskem in živalskem carstvu bistvena razlika. Stoletno drevo ima samo nekaj let stare celice in deblo je znotraj večinoma že trhlo.

Mlada žena je zrla pred se in prekladala oba nakita iz roke v roko. Obesila si je okrog vratu zdaj enega zdaj drugega. Ne, da bi bila ocarana. Nasprotno. Prišlo je, kar je davno pričakovala samo nekam prenaglo, nepričakovano. Alico je že mikalo, že je kolebala in poštena žena se je pričela v nji upirati: »Kaj pa misliš? Mar sem navadna koristka iz Opere, da pričena takoj z nakiti?« Toda takoj se je zavedla, da pomeni samo davek na luksuzne predmete, ki ga je Conti z njeno pomočjo prihranil, solidno vsoto, katere njen pokojni mož ni žrtvoval za vse dragulje, kar jih je dobila v petih letih zakonskega življenja.

Vsa razburjena in razdvojena je stopila k polni torbici in vzela iz nje pestro beneško šatulo. Vse njen nakit, sad njene zakona o dzaroke, davek od njene lepote, nagrada za njeno nedotakneno mladost, za njeno zvestobo in ljubezen.

Stresla je nakit na nočno omarico. Vse je bilo skromno, večinoma že ponošeno. Njen mož je nekoč sam priznal, da ji je kupil najlepši nakit pod roko na neki javni dražbi.

Pri pokleđu na te mizerne dragulje je začel Contijev dar mladi ženi imponirati. Primerjala je oba nakita in v svoje zadovoljstvo ugotovila, da ima Conti zelo fin okus, ker je namenil nji rubine, ženi pa smaragde.

In zopet si je obesila nakit okrog vratu ter stala pred ogledalom kakor

Mila Pachnerjeva:

Ženske in dragulji

Eduard Conti se je ustavil na povratku iz urada pri ge. Alici Vinaudovi, intimni prijateljici svoje žene. Zadeva, ki ga je prignala k nji, je bila zares izredna.

— Glejte, draga Alice, — je dejal, čim je prestopil prag njenega stanovanja, — oglasil sem se samo mimogrede. Rad bi vas prosil, da mi storite veliko uslugo.

Dolgo se je obotavljal povedati, kje ga čevlji žuli, slednjič je pa izjavil, da bi bilo v njegovem lastnem interesu obravnavati tako važno zadevo v salonu in ne v predsobi, kjer ju lahko sliši služničad. Komaj je sedel na divan v njenem salonu, je prišel z barvo na dan. — Gotovo veste, — je dejal in povzel oči, — kako je Odetta sitnarila zavoljo nakitov ge. Amadinove. Toda vi kot praktična ženska boste razumeli, kaj se pravi kupiti tak nakit zlasti še v mojih razmerah. Odetta itak ne zna ceniti denarja. Večini njenih kapric se uklonim, pa naj bodo še tako blazne, toda moj letni proračun ima svoje meje, ki jih ne smem prekoračiti. Tako sem sam določil in temu principu sem pripravljen tu pa tam žrtvovati malo domačega miru.

Ozrl se je na Alico, kakor bi pričakoval, da nove svoje mnenje, toda mila-

da žena je prikimala samo z glavo v znak, naj nadaljuje.

— Torej, — je nadaljeval Conti, — včeraj sem zvedel, da lahko dobi Odetta najkrasnejši nakit, kar jih je na Place Vendome, toda... Conti je umolknil, prijel mlado ženo za roko in zaključil uvod z glasom, v katerem so jasno zvene strune skrite ljubezni: — Samo z vašo pomočjo, draga Alice... brez vas... nikoli.

Mlada žena ga je začudeno pogledala in pustila svojo roko v njegovi, ne da bi se prav zavedala.

— Da, tako je in nič drugače. In ko je zatrijevala, da za Odetto rade volje stori vse, kar je v njenih močeh, jo je prekinil: — Ne, saj ne mislim, da bi ji pomagali izbrati nakit.

In na kratko je razložil Alici vso zadevo.

— Cene draguljev so zdaj, ko frank rapido pada, neverjetno poskočile. A ti Američani, vrag jih vzemi, položne na draguljarjev pulst peč bankovcev, ki bi zadostovali povprečnemu Parižanu in njegovi rodbini za celo leto. Res, hankirji ne kupujejo svojim ženam najdražjih nakitov kar tako. Pravijo, da je v sedanjih razmerah za nakite izdan denar najboljše naložen. Draguljem namreč ne preti devalorizacija, kakor papirju, pa naj bo še tako dobro spravljen v bančnih tresorjih. Vzemimo za primer samo tega blaznega Švicarja Pecouxa in dvanajstkratni biser njegove debe-

luhaste, po kuhinji dišeče žene. To je že sumljivo... najslabši pa so draguljarji, ki prodajajo raje z manjšim dobičkom za tuje valute. Dobri stari franki jim ne diše več, nasprotno, skušajo se jih čim prej iznebiti. Torej ti ljudje, pozor prekrasna moja prijateljica... b'žava se jedru te zadeve: ti premeteni draguljarji ne zana unajo tujcem davka na luksuzne predmete, kar pomeni okroglo tretjino vrednosti, a čisto še več... To je vse, kar sem vam hotel povedati.

In ko ga je še vedno začudeno gledala, jo je znova prijel za roko in zašepetal: — Eh, tako duhoviti ste, pa me vendar ne razumete?

V njegovih besedah je bilo nekaj, kar je izdajalo moža, ki bi rad skočil čez zakonski plot. Bil se je hud boj na obeh straneh. Alice Vinaudova je bila poštena žena in prav pravi pregovor, da je prvi korak najtežji. Eduard Conti je že šest mesecev hrepenel, da bi napravila ta korak. Siromak pa ni vedel, kako daleč in da-li je njegova srčna zadeva sploh napredovala.

Ko se je čez nekaj časa poslavljaj bil sklenjeno, da pošlje Conti za Odetto kupljeni nakit v Ženevo, kamor odputuje Alice k svojim roditeljem, in da ga pripelje Alice nazaj v Pariz. S tem se izogne Conti kočljivi zadevi z davkom na luksuzne predmete, obenem pa ne prekorači svojega letnega proračuna.

— Odetti seveda ne smete črhiniti o

tem niti besedice... je pripomnil, ko je stal že na pragu. — Presenečenje mora biti popolno.

Čez štiri dni, ko je bila že v Ženevi, je našla Alice po povratku iz mesta na mizi zavojček. Ko je odstranila ovoj, je zagledala pismo, pisano z veliko nervozno Contijevo pisavo. V zavojčku sta bila dva povsem enaka nakita, samo da je bil eden narejen iz belih dijamantov in smaragdov, drugi pa iz krvavoredečih rubinov.

— Moja sladka Alice, edina na svetu, — je pisal Conti, — ne morem se več premagovati. Ta dragoceni nakit iz smaragdov bo krasil mojo ženo, ki me zanima tako kakor lanski sneg. Saj veste, da Odetta ne ljubim, že davno ne. Od tistega dne, ko se je seznanila z vami. Oh, ne zahtevajte, da vam razodmem, kako trpim že nad pol leta. Ali poznate moje duševne muke? Ali jih vsaj slutite?

Ljubljena, najslabša moja Alice, sprejmite nakit z rubini v dokaz, da vas vaš nesrečni prijatelj obožava. Njegov sijaj in barva naj vam priča o plamenu, ki plapolja v mojem kravečem srcu. Poljubljaj ponižno konce vaših prstov. Ne odklonite tega skromnega darila. Po vašem povratku bom iskal z očmi odgovora. Če opazim ta nakit na vašem vratu, bom vedel, da mi je dovoljeno priti in poljubiti ta vrat. Do groba Vaš Eduard Conti.

Ameriške zanimivosti

Emancipirane Američanke. — Smrt se je spravila na milijonarje. — Smrt bivšega ruskega milijonarja. — Dobiček od prohibicije. — Dragulji v čevljih.

V nobeni državi na svetu niso ženske menda tako emancipirane, kakor v Ameriki. Američanka si je po dolgih bojih in naporih usvarila trdno pozicijo in se osamovoljila že v toliko, da je popolnoma enakopravna moškemu, uživa iste pravice in zato je umevno, da jo najdemo v vseh poklicih iz neke statistike posnemamo med drugim, da je v državi stica Sama 5 bančnih predsednic, 2 predsednici železniških zvez, 1738 odvetoč, 1787 protestantovskih svečenic in pridigaric, 4732 bankir, 5730 uradnic, 187.888 farmeric (poselstvic) 306 zavarovalnih uradnic, 794 veterinaric, 70.980 trgovic, dalje nebroj letalnic. Zanimivo je tudi, da so doslej že tri Američanke prejele Nobelovo nagrado.

Zadnje čase je pričela smrt kositi ameriške milijonarje. Tekom enega tedna so umrli, oziroma so se ponesrečili kar trije »težki« magnati. Tako so našli nedavno v New Yorku mrtvega večkratnega milijonarja Johna Treadwella. Zadužil se je doma v kopalnici, ker je uhajal plin. Treadwelle je pred 40 leti odkril na Alaski skupno s svojim bratom rudnik, s katerim si je pridobil nad 20 milijonov dolarjev premoženja.

V Chicagu sta se nedavno na avtomobilski vožnji smrtno ponesrečila bankir John J. Mitchell in njegova žena. Pretekli teden so odprli njegovo oporoko. Mož je zapustil okrog 6 milijonov dolarjev svojim petim otrokom, ki so postali obtemneli dediči ogromnih posestev. Spominjati se je pa tudi vseh svojih službenic, katerim je zapustil lepe zneske.

V Bristonu, država Oklahoma, je umrl večkratni milijonar Joseph Abraham. Abraham, cigar tona priča, da je židovskega porekla, je prišel pred 30 leti v Ameriko in sicer z 10 dolarji v žepu. S spretnimi spekulacijami si je vekom let pridobil ogromno premoženje in liso poročilo, da je bil najbogatejši trgovec v Oklahomi.

dekletce, ki primerja materin poročni pajčolan.

Kmalu je jasno začutila, da bo Contiju podlegla. Skušala je pregovoriti samo sebe, da ne ravna tako zavoljo nakita, da sploh ne misli postati Contijeva ljubica.

Naenkrat je sedla za mizo in napisala kratko pismo. V ljubavnem pismu je naznanila Contiju svoj povratek v Pariz.

Conti sedi v klubu z Arnodinom in Pecouhom. Potrepla Arnodina po rami in zašepeče:

— Naslov je bil imeniten, hvala lepa, dragi prijatelji.

— Beži no, saj se nimaš za kaj zahvaljevati. — meni Arnodin dobrodušno, — samo da nikomur ne sklepetas. No, a rezultat?

— To je baš tisto, — zašepeče Conti, — lahko mi čestitaš. Odetta niti ne slutim, kako je postala moja ljubica.

— Saj ni treba šepetati, — se oglasi Pecouh flegmatično. — Nakit moje žene je tudi ponarejen.

In ko sta se prijatelja začudeno pogledala, se je Švicer počesal po pleši in pripomnil:

— Rad bi samo vedel, kako mi je prišla na sled ta lisica Ninetta iz Olimpia-bara. Da, gospoda, le čudita se: Ninetti sem moral kupiti pristen nakit.

V Hollywoodu je umrl v veliki bedi in revščini ruski emigrant, Vladimir Volockij, bivši plemič in milijonar v carski Rusiji. Ob boljševskem prevratu se je Volockij zatekel v Ameriko, kjer je dobil službo statista v Hollywoodu, kjer je sedaj v starosti 74 let preminul. Volockij je bil v Rusiji na čelu velikega mekarskega in peruminskega sindikata, kjer si je pridobil veliko premoženje, katero so mu pa boljševiki ob prevratu zaplenili.

Prohibicijo je poleg Zedinjenih držav naredila pred leti tudi Kanda, le, da se tam ni izvajala tako striktno in radikalno. Nekatere kanadske države so jo sploh odpravile. Med temi je tudi država Ontario. Od tega je minulo pet mesecev, sedaj pa so oblasti izračunale, da je v teh petih mesecih država pri prodaji alkohola zaslužila 4.500.000 dolarjev. Ves ta denar je prišel iz Zedinjenih držav Vlada računa, da bo o božiču zopet veliko povpraševanje po piščicah z ameriške strani in zato pridno polni svoja skladišča s piščicami.

V Pittsburgu se je Poljak Sam Jolhow, ski spril s svojo ženo, kakor ga je ta ovadila oblastim, češ da je kršil prohibicijsko postavbo. V jezi je nato Jolhowski prežgal ženo in sebi z britviljo vrat.

V New Yorku so nedavno prijeli mehanika Florenta Lawota v vrenotku, ko je stopil s parka na suho. Mož je imel namreč zelo velike čevlje, a nogah, in vzbudil pozornost carinikov. Ko si je sezul čevlje, so našli v njih za 100.000 dolarjev draguljev, katere je nameraval vtihotapiti v Ameriko.

Gospodarstvo

Tržne cene v Ljubljani

Ljubljanski trg je kljub pozni dobi še vedno dobro založen. Cene so ostale v splošnem neizpremenjene, le pri zelenjavi je za beležiti na zimo običajen porast. Povprečno so bile cene sledeče:

Meso in mesni izdelki: goveje meso 9—10, vampi 8—10, pljuča 8, jeta in ledvice 17—20, teletina 20—22,50, prašičje 20—25, svinjska glava 7,50, slanina 23, ribe in sala 25, mast 28, šunke 30—35, prekajeno meso 25—32,50, kostrunovo meso 13—14, konjsko meso 6—8, klobase: krakovske in debrecinske 40, hrenovke, salafade, posebne 32, kranjske 35, suhe 50.

Perutnina, divjačina in ribe: piščanci 20—25, kokoši 25—40, race 25—35, pitane gosi 100, domači zajci 10—25, divji 40—60, jerebice 20—25, srna 15—30, karpi in linje 25, ščuke 28—30, postrvi 60, klini in mreže 15.

Mleko, maslo, jajca, sir. Mleko 2,50—3, surovo maslo 40—54, čajno maslo 50—60, bolhinski sir 28—32, jajca 1,50 do 2.

Kurivo: q 42, drva trda m³ 150, mehka 75 Din.

Krema: Semo sladko 80, polsladko 75, kislo 60, slama 50.

Zelenjava: Solata glavna 5—6, indivija 5—6, zelje pozno 2—2,50, rdeče 4—5, kislo 4, ohrovt 2—3, karfiol 12, koleraba 5, špi-nača 10, paradižnik 10, čebula 3—4, česen 8—9, krompir 1—1,50, repa 1, kislja repa 3, korenje 1—3, peteršilj 3, zelenjava za juho 3 Din.

— Pred trgovskimi pogajanjmi s Češkoslovaško. Iz Prage odpotuje koncem januarja ali začetkom februarja v Beograd Češkoslovaška

parlamentarna delegacija, ki bo štela 21 članov. Delegacija pošlje Češkoslovaška Narodna skupščina. Pri tem pa ne gre za ponovni poset parlamentarne delegacije, kajti namreč se delegacije bo poglabljati gospodarske stike med obema državama. Delegacija bo vodil poslanec dr. Uhlir. Poročila nekaterih listov, da se prične trgovinska pogajanja s Češkoslovaško pred prihodom te delegacije, ne odgovarjajo resnici. Češkoslovaški listi poročajo, da je računati pri trgovinskih pogajanjih z Jugoslavijo z velikimi težkočami, ki pa ne bodo ogrozile prijateljskih političnih odnosov med obema državama. Razmere same zahtevajo, da vodita obe državi svojo lastno gospodarsko politiko, čije pota se ne krijejo vedno, vendar je na upati, da pride pri trgovinskih pogajanjih do sporazuma, in da bodo odstranjene vse ovire, ki so doslej onemogočale gospodarsko zblizanje med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 6. decembra ponudbe glede dobave 300 kg lanenega firneza: do 9. decembra pa glede dobave 1000 m travnice. — Predmetni pozivi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

— Konkursi v novembru. Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu je registriralo v novembru 71 konkursov, dočim jih je bilo v novembru lanskega leta 73. V Hrvatski in Slavoniji je bilo 6, v Sloveniji in Dalmaciji 6, v Srbiji in Crni gori 52, v Bosni in Hercegovini 2, in v Volvodini 5 konkursov. Od začetka leta do konca novembra je registriralo omenjeno društvo 980 konkursov napram 746 v lanskem letu, to je za 234 ali 31 odstotkov več kakor lani. Letos do konca novembra je bilo na Hrvatskem in v Slavoniji 110 konkursov, v Srbiji in Crni gori 660, v Sloveniji in Dalmaciji 98, v Bosni in Hercegovini 31, v Volvodini 81.

— Trgovinski atašej v inozemstvu. Trgovinsko ministrstvo pripravlja pravilnik o imenovanju trgovinskih atašejev pri poslanstvih v inozemstvu. Osnutek tega pravilnika izdeluje posebna komisija obstoječa iz strokovnjakov trgovinskega in zunanega ministrstva.

— Avstrijski ulni zahtevajo zaščito. Zastopniki velike in srednje mlinske industrije so poslali kancelarju dr. Seiplu spomenico, v kateri zahtevajo zaščito mlinske industrije in poljedelstva sploh. Spomenica je v neposredni zvezi s trgovinskimi pregovori med Avstrijo in ter Avstrijo in Jugoslavijo z druge strani. Lastniki mlinov zahtevajo, naj država pri teh pogajanjih zaščiti mlinsko industrijo.

— Prodaja našega tobaka Poljski. Zastopniki poljske tobačne režije, ki se mude že več dni v Hercegovini, da prevzamejo večje količine tobaka, so zaključili svoje delo. Po pogodbi bo naša monopolna uprava dobavila Poljski 1.100.000 kg tobaka. To količino so preštavniki poljske tobačne režije večinoma že prevzeli.

Film

Borba za nos

Hollywood je sicer vedno poln raznih večjih ali manjših senzacij, pikanterij, umazanih afer in drugih zanimivosti, toda tako originalne afele še ni doživel, kakor je proces, ki se je vršil pred tamošnjim sodiščem. Sodišče je imelo rešiti košljivo vprašanje, da-li je filmski igralec upravičen, da si da polepsati, odnosno operirati nos. Gre za filmskega igralca Louisa Woltheima. Mož je bil po zaslugi svojega precej obilnega in deformiranega nosu angažiran za filmskega komika pri neki družbi in je sklenil tudi tozadevno pogodbo za dobo več let.

Pa se je nekoga dne spomnil, da mu prav za prav nos kaže obraz in meni nič, tebi nič je sklenil, dati si nos, oni nos, kateremu se je imel zahvaliti za svojo kariero, operativnim potom polepsati. Toda družba je vložila svoj veto in ker je igralec le vztrajal na svojem, je pogodbo razveljavila. Woltheimu je bila odpovedana služba.

Prišlo je do tožbe. Igralec zastopnik je zastopal stališče, da je pač vsakdo upravičen, da si po mili volji lahko poljubnim putem olespi svoj obraz. Zlasti pa ima to pravico Woltheim, ki mu nos kvira obraz in mu utegne uničiti kariero.

Nasprotna stranka je seve zastopala povsem drugačno stališče in družbin zastopnik je bil mnenja, da se ima Woltheim edino svojemu abnormalnemu nosu zahvaliti za svojo kariero. Tudi bi imela družba 120.000 dolarjev škode,

ker se bi mogla nadaljevati novega filma, v katerem je bil Woltheim glavni junak.

Sodišče je nato razsodilo v prilog družbe, češ, da je imela pravico razveljaviti pogodbo, ker si je dal operirati nos. Igralec je nato vložil priziv in sedaj pride zadeva pred višjo instanco. V Hollywoodu vlada za proces veliko zanimanje.

Filmski drobiž

Lya de Putti je deloma okrevala in zopet filmuje. To pot pa ni šlo za reklamo, marveč je postala igralka res žrtev težke nesreče. Zdravniki so izjavili, da so bile poškodbe Lye de Putti smrtno nevarne in da se ima zahvaliti zgolj srečnemu naključju, da ni popolnoma izkrevale, kajti pri padcu si je prerezala žilo na nozi in je nad njo uro ležala brez vsake pomoči. — Ker so nekateri nemški listi povodom njene nesreče namizavali, da gre očividno za navaden filmski bluf ali pa, da je bila Lya de Putti očividno »globoko zginjena« povodom nesreče, je igralka zelo užaljena in je izjavila nekemu uglednemu novinarju, da jo je Amerika, odnosno Hollywood popolnoma streznil, da sploh ne more več prenašati alkohola, še manj pa se

Hi ubi ubanjati avanture in budalosti. — Tako Lya de Putti, toda verjetno to ni, kajti pregovor pravi, da je stara navada želzna srčica. — Jackie Coogan, ki je star zdaj 13 let, ne pojde h gledališču, marveč ostane pri filmu. — Paul Minzetti, novopečen filmski igralec, čigar pravo ime je Tibor Mindzenti, je naslednik Rudolfa Valentina v Hollywoodu. Minzetti je pokojnemu Valentinu presenetljivo podoben. Zanimivo je tudi, da ima skoraj popolnoma slične geste in mimiko, ki spominja na Valentina. Minzetti je pričel svojo filmsko kariero šele pred kratkim, toda filmska družba »Paramount« upa, da je v njem odkrila dostojnega naslednika pokojnega Valentina.

— »Cineas«. Prejeli smo 8. številko krasne filmske revije »Cineas«. Kakor ostale številke, prinaša tudi ta serijo uspešnih fotografij, filmskih posnetkov in pikantnih prizorov iz filmskega življenja v bakrotisku. Revilo izpopolnjuje zabavno čtivo, izvrstne koserije Mr. Indiskreta, poleg tega pa prinaša razne zanimivosti iz Hollywooda, filmske aktualnosti in novosti. »Cineas« se naroča pri »Tipografiji« d. d. Zagreb in stane posamezna številka Din 4.—. Prijatelje filma in kina opozarjamo na to lepo revijo.

Sledete srečke drž. razredne loterije kladljene pri Zadrudni hranilnici r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 19 so bile

izžrebane dne 29. novembra

Din 2000 so zadele srečke 70.258, 71.803, 97.743,

Po Din 500 pa so zadele naslednje številke:

14.109,	5.740,	15.454,	15.489,	30.991,	30.907,	40.552,	53.430,	66.609,	66.634,
66.683,	66.624,	66.639,	91.786,	91.769,	8.016,	8.096,	9.799,	9.752,	23.409,
23.424,	23.474,	48.578,	48.550,	48.572,	59.394,	59.329,	60.861,	60.838,	70.206,
70.201,	71.900,	71.834,	83.230,	83.251,	86.304,	96.966,	96.980,	110.156,	111.108,
111.138,	111.131,	39.146,	39.136,	39.129,	39.134,	123.320,	123.341,	9.355,	9.345,
20.294,	24.280,	24.213,	34.013,	34.010,	58.082,	61.240,	70.206,	72.694,	
82.563,	87.190,	99.304,	110.745,	110.725,	2.000,	—,	122.730,		

Dobitke bomo izplačevali od 17. decembra

do 31. marca 1928.

pri Zadrudni hranilnici, r. z. z. o. z., Sv. Petra cesta šte. 19.

Velikanski uspeh!

Vse predstave razprodane!

Danes ob: 4, 6, 8, 9

Šah carici

(Suženj carice.)

Največji rusko - poljski film vseh časov, ki se predvaja ravno v vseh svetovnih kino-gledališčih z največjim uspehom.

Borba za osvoboditev Poljske. — Velikostni sijaj dvora ruske carice Katarine II. — Prelestivi in vzvišeni prizori domovinske ljubazni. — Osveta carice. — Veselje. — Zalost. — Ljubezen. — Spletke. — Razkošje. — Silaj. — Sovražstvo. — Vojna. — Izajstvo. — Pregarjanje. — Smrti kosaški plesi. — Bal i t. d. i. t. d.

Velika senzacija: ŠAH - AUTOMAT V filmu nastopa armada, ki šteje nad 5000 konjenikov in nad 100.000 drugih sodelujočih.

Pri vseh predstavah poje pevski zbor rusko - poljske pesmi in sodeluje

BALALAJKA - ORKESTER.

V glavni vlogi najboljša sodobna francoska filmska zvezda EDIT JEHANNE.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 1214

Moji dobitki

v preteklih žrebanjih
 100.000 (Din 800.000 na srečko št. 54.524
 50.000 (Din 400.000 na srečko št. 79202.
 40.000 (Din 320.000 na srečko št. 55074.
 30.000 (Din 240.000 na srečko št. 19466.
 90952.
 10.000 (Din 80.000 na srečko št. 62125
 in nebro drugih dobitkov.

Friedmannova sreča je velika!

Šest milijonov dinarjev

— lahko dobite z eno samo srečko Najugodnejše srečanje na svetu 100.000 srečk — 50.000 dobitkov

Žrebanje (I razred) 28 in 30. decembra 1927.

Cena srečkam po razredu

5 — 10 — 32 —

(Din 70 —) (Din 140 —) (Din 280 —)

Naročite jih takoj.

Po prejemu naročila vam odposlamo originalne srečke z uradnim igralnim načrtom. Plača se po prejemu srečk — Naročila naslovite na

Ludwig Friedmann, Wien I. Salzgras 12 62

Najstarejša slovenska plesarske in ličarske delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarne »Evropa«).

Se priporoča. — Izvršitev toč na, cene zmerna. 72 L

Pooblastilo.

za gosp. Jakoba Gabrovšek. — On je upravičen kasirati in sprejemati naročila za kurjavo (drva, premog) za firmo Hitti, ter ima s seboj seznam in cenik pod žigom

M. Hitti, Ljubljana, Ahacjeva cesta 33. 2939

Smreke

(Fichten, Picea excelsa, Balsenplanzen) so zemljani za presad. kultivirane, v najlepši formi od 1 do 3 metra visine — kupujemo cijeli vagon. — Jan Komar, veletrgovnik, Stenjevce kraj Zagreb. 2938

Več modernih spalnic

novih, iz različnega trdega lesa, v najfiniji izdelavi — prodaja Ig. Repše, Ljubljana, Poljska cesta 21. 2940

Amerikanec

39 let star, čedne in lepe postavbe, trezen, pošten, z nekaj denarja in posestvom — se želi seznaniti bodisi z vdovo in dekletom od 35 do 45 let starost — Prednost imajo posestnice, katere imajo obrt (gostilno ali trgovino). — Cenj. dopisi s sliko na: 6104 Strit Clar Ave Cleveland Ohio. 2950

G. Flux, Ljubljana,

Gospodinja ulica 4/I. — Strokovna posredovalnica boljših služb, 35 let obstoječa, priporočila in išče vsake vrste pridnega in izvežbanega osebja za tu in izven Ljubljane, za vsako delo in ceno. — Pri naročitih prosim priložiti znamko. 2940

Stanovanje

dveh sob in kuhinje išče mirna uradniška družina v novi ali stari hiši. Plača event. za pol leta vnaprej. — Ponudbe pod »Stanovanje/2913« na upr. »Slov. Narod«. 2940

Kontoristinja

vajena vseh pisarniških del, s triletno prakso, dobra stroje-piska — išče službo. Nastopi lahko s 1. januarjem. — Ponudbe pod »Kontoristinja/2935« na upravo »Slov. Narod«. 2940

Štirisedežni avtomobil

malo rabljen, po ugodni ceni naprodaj. — Poizve se pri Franc Šuštarju, Dunajska cesta št. 9, I. nad., dvorišče. 2942

Prazno sobo

na periferiji mesta oddam brezplačno prijetni ženski, ki bi ževala sedemmesečnega otroka. Cenj. ponudbe pod »Skromna 2936« na upravo »Slov. Narod«. 2940

Zastopnike

in zastopnice za prodajo srečk na obroke išče — Bančno poslovalnica Reziak Maribor. Cusposka ulica 25 77 L

Sostanovalec

majši, izobražen, soliden — se sprejme s 15. XII. na prijetno stanovanje z razgledom na Tr. vošč. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2941

GON

ek prot. kapavci (triperju) gonjenju ter zastarelim kroničnemu gonjenju triperja in vnetja sečnega mehurja za popolno ozdravitev je treba o loščkov Cene z navodilom za lošček 15 Din. Proizvajal in razposilja na pošti lekarna PENIC Zapršit.

Za slabotno deco

in odrasle priporočila emulzijo iz sveže dosepelega ribjega olja najboljši znamke — lekarna Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg. 2532

Absolventinja

trgovske šole s triletno prakso išče službo v pisarni, event. gre tudi za blagovničarko. — Dopisi pod »Pridnost 2914« na upravo »Slov. Narod«. 2941

Plačilna natakaraica

z večletno prakso išče službo v večji restavraciji. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod Natakaraica/2917. 2940

Gostilno

dobro ideo, — v prometnem kraju na deželi — iščen v namem. — Ponudbe pod »Gostilno/2951« na upravo »Slov. Narod«. 2940

Velour in pliš
 so domače plašče, velično izbira, ugodne cene

R. Miklauc

»Pri Skofci«

Ljubljana, Lingarova ul.

Baržun svetovne znamke
"LINDEN".
Prvovrstna kakovost, zajamčene barve
V zalogi trdke
A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA.

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribi lov kupiš pri: F. K. KAISER puškar, Ljubljana, Šelenburgova 6. — Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijsko pro tajo

MOLITEV
PRIDNEGA OTROKA
LJUBI SV. MIKLAVŽ
KUPI MI DAROVE
V
DELIKATESNI TRGOVINI
IN BONBONIERI
V. A. JANEŠ
LJUBLJANA
GLEDALIŠKA ULICA ŠT. 8
PALAČA
POKOJNINSKEGA ZAVODA

"SIDOL"

najboljše sredstvo za čiščenje vseh vrst kovin, čisti tudi okna in zrcala. Da ne boste oškodovani, pazite pri nakupu v lastnem interesu na ime

"SIDOL"

ter najodločneje odklanjajte raznovrstne manje vredne ponarejene znamke

"SIDOL"

se dobi v vsaki trgovini.

Velika predtiskarija ženskih ročnih de

za trgovino, solo in dom
Tisoče novih, krasnih vzorcev. Čisti tisk, hitra izvršitev nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu. — Entljanje, ažuriranje, tamburiranje, mehanično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Prometni zavod za premog d. o. o.

Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo.

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks ivarniški, plavžarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d. o. o. v Ljubljani.
Miklošičeva cesta 15/1

Najlepša drva
CEBIN, Wolfova ulica 1/2
Snežne čevlje
in galoše oddajate v popravilo
samo strokovnjaku Avg. Škofu,
čevljarju, Borštnikov trg 1 (za
dramskim gledališčem). 2906

L. Miku
Ljubljana
Mestni trg 1
opisno 200 11
na debelo
odlikovan s
pariskoj roko
Cenice: 2000

L. Stjepusin

(AGENCIJA) priporočila najboljše
ambure, šice, škro-
varture, osiale in
vredščine za
vse vrste
odlikovan s
pariskoj roko
Cenice: 2000

Zastore, posteljne pregrtajale
portile, monogrami, oblike L. dr.
vse najprejše in najcenejši
mehanično umetno vezenje
Matek & Mikeš
Ljubljana, Da kmetova ulica 13
Entljanje, ažuriranje, predtisk-
kanje ženskih ročnih de za trgo-
vino, solo in dom.

!! Manufakturisti, pozor !! Na prodaj manufakturna zaloge

v celoti ali v partijah iz konkurzne mase Maks
Muršec
dne 10 decembra t. l. ob desetih v
Ptuju, Slovenski trg 14.
Pojasnila daje konkurzni upravitelj dr. Visenjak,
odvetnik v Ptuj

POZOR!

Na boljše in na cene še si nabavite vsa moška, fantovska in
dečja oblačila v novo ustvarjeni deželni trgovini konf. industr. je

Josip Ivančič

LJUBLJANA, Dunaška c 7

Največja zaloga češkega in an leškega sukna. Prvovrstni
modni a ele za gospode

Selenburgova ulica št 1 (dvorišče levo).

POZOR!

3 Din gramofon s ploščami!

Pri našem dolgoročnem in neopozivem mesečnem odplačevanju
odpada samo kake 3 Din na dan!

Za Božič

prispejo nove domače plošče

izdelane z novimi električnimi met. dami.

Din 36 Zahtevajte naš novi ilustrirani cenik 36 Din
in popis plošč.

Edison Bell Pen aia Ltd. Zagreb

Obrnite se na zastopnika za Vaš kraj: IVAN BONAC, Ljubljana

Štev. 3669 1927.

Pogajavstvo občine Jagodnjak

Dra beni oglaš.

Na podlagi rešitve občinskega predstavnika v Jagodnjaku od 21. sept. 1927. št. 22.
odobrenja ministrstva šum in rudnikov št. 9829 od 30. marca 1927 ter odobrenja ob-
lastnega odbora bačke oblasti št. 16375-15 bo dne 27. decembra 1927 v pisarni okrož-
nega beleznika v Jagodnjaku javna ustna ponudbena (pismena) dražnja zaradi prodaje
na panju hrastovega, brestovega akacijevca in drugega lesenega blaga, sposobnega za
hmeljarje, telefonske drogove, stavbe in gorivo „Grabljike“ (Balatin) v področju
občine Jagodnjak, srez dardjanski (Baranja), oddaljenem 4 km od železniške proge Po-
vršina tega gozda znaša 50 katastrálnih orakov. Izklicna cena je 450.000 Din, kavelja
45.000 Din.

Pogoji

1. Dražnja bo v pisarni okrožnega beleznika v Jagodnjaku točno ob 11. dopoldne po od-
redbah št. 86-88 zak. o državnem računovodstvu.
2. Predpisano zapечатene in pismene ponudbe, opremljene s takšno znamko za 100
Din, se morajo izročiti najkasneje do pol 11. ure na dan dražnje. Po tem roku se ponudbe
ne sprejemajo. Kavelja se mora položiti do 10. ure dopoldne na dan dražnje pri blagajni
občine Jagodnjak.
3. Dražnjažnji in ponudniki morajo priložiti: potrjeno pristojno finančno oblasti, da
je dražitelj ali ponudnik plačal državni davek za prejšnja leta kakor tudi za preteklo
trimesečje t. l. ter spričevalo o dražbeni sposobnosti.
4. Kupnina se plača v treh enakih obrokih in sicer: prvi 31. decembra 1927 do 12.
ure opoldne, drugi 1. februarja 1928, tretji pa 15. marca 1928.
5. Kupec mora razen kupnine plačati takso, predpisano z zakonom o taksah na
pogodbo in dražbeni zapisnik po Tor 81.
6. Za kavelja se sprejme gotovina ali vrednostni papirji, ki se sprejemajo pri
sklepanju pogodbe z državo.
7. Sečnja se prodaja z obvezno krčenja panjev, ki naj se izdelajo, a čisto zemljišče
izroči občini do 1. aprila leta 1928.

Natančnejši pogoji se lahko vidijo vsak dan ob uradnih urah v pisarni okrožnega
beleznika v Jagodnjaku.

V JAGODNJAKU, 15. novembra 1927

M. NEDELJKOVIĆ s. r.
okr. beleznik.

M. UGLJEVIĆ s. r.
ob. načelnik.

M. P.

NARODNA KNJIGARNA, d. o. o.
knjigarna in trgovina s papirjem ter pisar-
niškimi in šolskimi potrebščinami,
Ljubljana, Štarijeva ulica št. 2.
Oblastno dovoljena
RAZPRODAJA
vsled opustitve trgovine.
Razprodaja bo trajala
samo do srede februarja 1928.
Znatno znižane cene — Ugodna prilika za
knjižnice in druge interese

Ljudska samopomoč

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru
sprejema vse zdrave osebe, bivaajoče v Sloveniji,
nad 50 do 80 let stare

samo še do 31. decembra 1927

Podporna vsota znaša od 1000 do 16 000 Din
Društvo šteje danes že nad 1.000 članov. Zahtevajte
tako pristopno izjavo za-tonj iz pisarne Ljudske
samopomoč v Mariboru, Aleksandrova 45/II

Za dom!

Za življe, krojače, čevljarje ita
najbolj priporočljivo je le

STOEWER šivalni stroj

Le ta Van. poleg šivanja entli
(ohšiva), veže (šika) krpa po-
rilo in nogavice. Brez vsakega
preminjanja plošč in druge je
stroj v minuti pripravljen ali
za vezenje in ravno tako hitro
zopet za navadno šivanje —
Poleg vseh prednosti, ki jih za-
zema šivalni stroj STOEWER
je tudi najcenejši

Ne zamudite ugodne prilike in
oglejte si to izrednost pri

Lud Baraga,
Ljubljana, Selenburgova 5/1

Brezplačno pouk o vezanju na
bi aparatov itd. — Ugodni pla-
čini pogost — 15letno jamstvo

Znižane cene pri „Tribuna“ za Miklavža.
Namice, ne zamudite ugodne prilike,
ta si ogledate veliko izbiro vsak-
ršnih otroških vozil: igrači-
ozčkov, stoeč, holendar ev, mali
avokoles n tritikljev šivalnih stroje
in dvokoles. Posebni oddelek za po-
oravo dvokoles, motorjev, šivalnih
strojev, otroških vozilov itd. Emajliranje z ognjem. Kolesa se suranjajo
tudi preko zime. — TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških
vozilov Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Cenik franko. 2 l.

Kraljevski parobrod linije

ROYAL MAIL LINE? JUžno AMERIKO

odlino-Uraguay-Argentinio Kubo-Chue-Pe-

Informacije brezplačno in odgovoromiku

LJUBLJANA Koozdvorska ulica šte 26

Objava.

Uprava državnih monopolov razpisuje I. po-
nudbeno dražbo za nabavo strojev za žigosanje
kart za državno markarnico.

Dražnja bo dne 28. decembra t. l. v pisarni
upravnika drž. monopolov ob 11. uri dopoldne.

Vsak ponudnik mora pri depozitni blagajni
uprave državnih monopolov do 10. dopoldne licita-
cijskega dne položiti kavelja, in sicer državljani
SIS 5%, tujci pa z 20%, ponudene vsote.

Pogoji in natančnejša obvestila se lahko dobe
v pisarni industrijskega oddelka vsak dan od 9.
do 12. ure dopoldne.

Iz pisarne ind. str. iskega oddelka
upr. ve državnih monopolov
I. M. Br. 15.337 od 4. novembra 1927.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiu).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja
vsakovrstnih vrednostnih papirjev, de-
viz in valut, borzna naročila predumu
in krediti vsake vrste, eskompt in in-
kaso menic ter nakazila v tu. in ino-
zemstvo safe-deposits itd. itd.

Branjavke Kredit Ljubljana telefon
1. 3041, 2457, 2548, interurban 2708, 2844